

ΑΝΑΤΟΛΗ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Β'.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ. ΙΔ'.

ΔΥΟ ΗΓΕΜΟΝΕΣ

ἄμοιβαίως αἰχμαλωτισθέντες.

Ὁ Μάλεκ-Σάχ, ἰσχυρὸς Σουλτάνος τῶν Σελγιούκη τοῦ Ἰράν, κατὰ τὸ 1083 ἐποίει ἐκ δευτέρου τὸν γυρον τῶν ἀπεράντων μεσημβρινῶν συνόρων τῆς Αὐτοκρατορίας του, ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν διετέλει εἰς πόλεμον πρὸς τὸν Ἑλληνα αὐτοκράτορα. Ἡμέραν τινα, ἐξελθὼν εἰς θήραν, ἀπεχωρίσθη τῶν φρουρῶν του, καὶ αἴφνης εὐρέθη περικυκλωμένος ὑπὸ ομάδος Ἑλλήνων, οἵτινες, χωρὶς νὰ γινώσκωσι τίς ἦτο, ὠδήγησαν αὐτὸν εἰς τὰς φυλακὰς μετὰ τινων ἐκ τῶν συντρόφων του. Καθ' ὁδὸν ὁ Σουλτάνος διέταξε τοὺς αὐλικούς του νὰ φέρωνται πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς τὸν ἔσχατον τῶν συντρόφων καὶ ἄνευ διακρίσεως τινος, ὅπως μὴ ἀναγνωρισθῇ. Λάθρα ἐν τούτοις εἰδοποίησε τὸν βεζύρην του Νεζάμ περὶ τοῦ ἀπευκταίου.

Ὁ βεζύρης, ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ εἰδήσει, ἔθεσε τὴν συνήθη φρουρὰν εἰς τὰ Σουλτανικὰ ἀνάκτορα, ὡσανεὶ ὁ Σουλτάνος εἶχεν ἐπιστρέψει ἐκ τῆς θήρας· συγχρό-

τως δὲ ἀνεχώρησεν ὁ ἴδιος ὡς ἕκτακτος ἀπεσταλμένος εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ παρουσιασθεὶς, ἐζήτησε νὰ διαπραγματευθῇ ἐκκρεμές τι ζήτημα μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν ὑφιστάμενον περὶ συνόρων.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος Κομνηνὸς ἐδέχθη φιλοφρόνως τὴν πρεσβείαν, καὶ εἶπε τῷ βεζύρηι ὅτι ἐπόθει τὴν εἰρήνην μετὰ τοῦ Σουλτάνου. Πρὸς ἔνδειξιν δὲ τῆς εὐκρινείας του, ἐσκόπει, εἶπε, νὰ ἐλευθερώσῃ πάντας τοὺς συλληφθέντας ἄρτι αἰχμαλώτους.

Ὁ πονηρὸς βεζύρης ἀπήντησεν ὅτι οἱ ἄρτι αἰχμαλωτισθέντες θὰ ἦσαν πρόσωπα ἀσήμαντα, καθ' ὅσον οὐδὲ κἂν λόγος ἐγένετο περὶ αὐτῶν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Σουλτάνου. Ὅταν δὲ τῷ παρουσιάσαν αὐτοὺς, ἀφοῦ τοὺς παρετήρησεν, εἶπε μετὰ τόνου περιφρονητικοῦ ὅτι οὐδὲ κἂν ἓνα ἐξ αὐτῶν γινώσκει. Οὐχ ἤττον ὁμως τοὺς παρέλαβε πάντας καὶ πλήρης χαρᾶς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ στρατηγήματος, ἅμα ἐξῆλθε τῶν συνόρων, ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας τοῦ Σουλτάνου καὶ ἐζήτηε παρ' αὐτοῦ συγγνώμην διότι ἐξ ἀνάγκης προσεφέρθη ἀσεβῶς πρὸς

τήν Α. Μ. Ἄλλ' ὁ ἡγεμὼν, μακρὰν τοῦ νὰ δυσαρεστηθῆ ἐπὶ τῆ ἀσεβασίᾳ του, τῷ ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην του, εἰπὼν ὅτι αὐτῷ καὶ μόνῳ ὤφειλεν οὐ μόνον τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ἴσως καὶ τὴν ζωὴν.

Τοῦτο διηγείται ὁ ἱστορικός Χάμδ-ἐλ-Ἀλλάχ-ἐλ-Μεστούφη ἐν τῷ συγγράμματί του «Θαρίχ Χοζιδέχ.»

Τὸ προσεχὲς ἔτος (1084) μεγάλη συν-ῆφθη μάχη μεταξύ τῶν Σελγιούκη τοῦ Ἰράν καὶ τῶν Ἑλλήνων, καθ' ἣν ἠγούντο τῶν οἰκείων στρατῶν αὐτοπροσώπως οἱ δύο αὐτοκράτορες, ἦτοι τοῦ μὲν ὁ Μάλεχ Σάχ, τοῦ δὲ ὁ Ἀλέξιος Κομνηνός. Οἱ Ἕλληνες ἠττήθησαν κατὰ κράτος, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ αὐτῶν ἠχμαλωτίσθη.

Ὁ μνησθεὶς ἱστορικός διηγείται ὅτι, ὅταν ὁ Κομνηνός ἤχθη ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου, ἐφάνη ὡς ἀναγνωρίζων ἐν τῷ προσώπῳ του ἕνα τῶν πέρυσιν αἰχμαλωτισθέντων, καὶ μὲ τόνον θηριώδη εἶπεν: «Ἐάν δὲν σφάλλω, ὑπῆρξες αἰχμάλωτός μου. Λοιπὸν ἐάν εἶσαι ὁ Σουλτάνος, ἄφες με ἐλεύθερον, ἂν εἶσαι ἀνθρωπέμπορος, πώλησόν με πάραυτα, ἂν εἶσαι δῆμιος, φόνευσόν με!» Ὁ Σουλτάνος, μνησθεὶς τοῦ συμβεβηκότος τοῦ παρελθόντος ἔτους, τῷ ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν, καὶ εἶτα τῷ ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν, προπέμφας αὐτὸν διὰ τιμητικῆς φρουρᾶς καὶ συνοδίας, χωρὶς οὐδὲ σπιθαμῆν γῆς ἐκ τοῦ Κράτους του ν' ἀπαιτήσῃ, οὐδὲ νὰ ζητήσῃ τὴν συνομολόγησιν συνθήκης, πρὶν ἢ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπανακάμψῃ εἰς τὸ Κράτος του. Μετὰ τοῦτο ὑπεγράφη παρ' ἀμφοτέρων συν-

θήκη τριακονταετοῦς ἀνακωχῆς.

Τ' ἀνωτέρω ἠρύσθημεν ἐκ τῶν Μουσουλμανικῶν χρονικῶν τοῦ Ραμπόλδη.

ΤΑ ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΑ.

Δι' ἰσχυρισθῶσάν τινες ὅτι ἡ τῶν τηλεσκοπίων ἀνακάλυψις δὲν ἀνήκει τοῖς νεωτέροις. Οἱ δι' ἰσχυρισμοὶ τῶν ὁμῶς ἔπεσαν πρὸ ἐλλόγου ἀντικρούσεως. Τοῦτο μόνον ἐπεβεβαιώθη, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι παρετήρουν τοὺς ἀστέρας διὰ μακρῶν τηλεσκοπίων, προξενούντων κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην τὸ ἀποτέλεσμα φρέατος, ἐκ τοῦ πυθμένος τοῦ ὀπίου φαίνονται ἀστέρες τὴν ἡμέραν. Τοιοῦτον ὄργανον ὁμῶς οὐδὲν εἶχε κοινὸν μὲ τὰ νεώτερα τηλεσκόπια.

Ἀναγινώσκειται εἰς βιβλίον τι τοῦ Φρασκάτορος ἐν Ἑνετίᾳ τυπωθὲν κατὰ τὸ 1538, ὅτι, «ἐάν τις παρατηρήσῃ διὰ δύο ὑάλων τεθειμένων τῆ; μὲν ἐπὶ τῆς δὲ, βλέπει τὰ πάντα μεγαλήτερα ἢ πλησιέστερα». Ἀναγινώσκειται πρὸς δε εἰς τὴν Φυσικὴν Μαγειαν, σύγγραμμα δημοσιευθὲν τῷ 1590 παρὰ τοῦ Ἰταλοῦ φυσικοῦ Πόρτα, ὅτι, «συζευγνύων τις κυρτὸν φακὸν καὶ κοῖλον, δύναται νὰ ἴδῃ τ' ἀντικείμενα μεγαλυνόμενα καὶ καθάρα». Οὐδεὶς ὁμῶς τῶν φυσικῶν τούτων κατεσκεύασεν ὄργανον οἷον τὸ σημερινὸν τηλεσκόπιον.

Ἐκ τινῶν μνημείων, εὑρεθέντων εἰς τ' ἀρχαία τῆς Ἄγης (La Haye), ἐξάγεται ὅτι τὴν 20 Ἰουλίου 1606 ὁ Ἰωάννης Λιπερσάιος ἐζήτηε παρὰ τῆς Συνελεύσεως τῆς Ὀλλανδίας τριακονταετὲς προνόμιον διὰ τὴν κατασκευὴν ὄργανου χρησιμεύοντος εἰς τὸ παρατηρεῖν μεμακρυσμένα ἀντικείμενα. Ἐπιτροπὴ, διορισθεῖσα ὑπὸ τῆς συνελεύσεως, ἀπεφάνητο ὅτι τὸ ὄργανον τοῦ ἐφευρέτου θ' ἀπέδαινε ἀφέλιμον τῇ πατρίδι, ἀλλ' ὅτι εἶδει νὰ τελειοποιηθῆ, οὕτως ὥστε νὰ δύναται τις νὰ βλέπῃ δι' αὐτοῦ μὲ ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς. Τῇ 15 Ἰουλίου 1608 τὸ ὄργανον ἔλαβε τὴν ποθητὴν τροποποίησιν ταύτην.

Τῇ 17 Ἰουλίου 1608 ὁ σοφὸς Ὀλλανδὸς Ἰάκωβος Μέτιος κατεσκεύασεν ὄργανον ὁμοιον. Τῷ δὲ 1609 ὁ ἀθίντιος Γαλιλαῖος ἠδυνάθη νὰ κατασκευάσῃ ἐν Ἰταλίᾳ τὴν περίφημον ὀλλανδικὴν διόπτραν τοῦ ρηθέντος, ἣν μόνον ἐκ φήμης ἐγίνωσκε. Πῶς δὲ ὁ Λιπερσάιος κατεσκεύατε τὴν ὡς εἴρηται διόπτραν; Διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ πνεύματός του ἢ ἐκ τύχης; «Θὰ εἰσῶρουν πάντων τῶν θνητῶν ἀνώτατον, λέγει ὁ μέγας φυσικός Αἰγιένσιος, τὸν δυνηθέντα διὰ μόνης τῆς τοῦ πνεύματος δυνάμεως, καὶ ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς τύχης; ν' ἀνακαλύψῃ τὰς θλαστικὰς διόπτρας». Ἐάν πιστεύσωμεν τὴν περὶ τούτου παράδοσιν, ὁ Λιπερσάιος ἐδίδε κυρτοῦ; καὶ κοίλους φακούς εἰς τινὰ ἀλλοδαπὸν, ὅστις τῷ ἐζήτησεν αὐτούς. Ὁ ξένος οὗτος, λαβὼν τοὺς δύο φακούς, ἔθηκεν αὐτοῦ; πρὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀποχωρίζων καὶ ἀπομακρύνων αὐτοῦ; ἐναλλάξ, ἐπλήρωσε τὴν ἀξίαν των, καὶ ἀπῆλθε χωρὶς νὰ εἶπῃ τι. Ὁ Λιπερσάιος ἐμιμήθη τότε τὸν ἀπελθόντα ξένον καὶ παρατήρησεν ὅτι οὕτως ἔβλεπε μεγαλείτερα τ' ἀντικείμενα. Προσκολήσας τότε τοὺς δύο φακούς εἰς τὰ δύο ἄκρα σωλήνος, κατεσκεύασε τὸ πρῶτον τηλεσκόπιον.

Κατ' ἄλλην παράδοσιν τὰ τέκνα αὐτοῦ κατὰ τύχην πλησιάζοντα εἰς τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόστασιν δύο φακούς, ὧν ὁ μὲν ἦτο κοῖλος, ὁ δὲ κυρτός, ἔβαλον φωνὰς χαρᾶς βλέποντα τόσῳ πλησίον τὸν ἀλέκτορα τοῦ κωδωνοστασίου τῆς Μ. δ. δ. βούργης. Ὁ πατήρ των, ὅστις ἦτο παρῶν, κατεσκεύατε τότε τὸ ἐν λόγῳ ὄργανον.

Ὅπως δὴποτε ἡ τιμὴ τῆς ἀνακάλυψεως καὶ κατασκευῆς τοῦ χρησίμου τούτου ὄργανου, ὀφείλεται εἰς τὸν Λιπερσάιον.

Εἰς τινὰ ἐν Παρισίοις ἐκδιδομένην ἐφημερίδα τῷ 1609 ἀναγινώσκωμεν τὰ ἑξῆς. «Τὴν πέμπτην, 30 Ἀπριλίου, διαβόινων ἐκ τῆς ἐμπορικῆς γαφύρας, ἔστιν πρὸ ὁμάδος ἀνθρώπων. Ἐκεῖ ὑπῆρχε διοπτροπώλης δεικνύων τοῖ; παρεπιθῶσι διόπτρας νέας ἐφευρέσεως καὶ χρήσεως. Αὗται ἀποτελοῦνται ἐκ μακροῦ σω-

λήνος μήκους ἐνὸς ποδός; εἰς ἑκάτερον τῶν ἄκρων αὐτοῦ ὑπάρχει ὕαλος, ἀλλὰ διαφέρουσα ἢ μία τῆς ἄλλης. Χρησιμεύουσι δὲ αὗται εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τις εὐκρινῶς μεμακρυσμένα ἀντικείμενα. Πλησιάζει τὸν σωλήνα τοῦτον εἰς τὸν ἕνα ὀφθαλμῶν, κλείει τὸν ἕτερον, καὶ παρατηρεῖ τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ βλέπει καθαρῶς; οὕτως ἀναγνωρίζει ἄνθρωπον εἰ; ἀπόστασιν ἡμισίας λεύγας. Μοὶ εἶπον ὅτι τὸ ὄργανον τοῦτο ἀνεκάλυψε διοπτροποιὸς τῆς Μ. δ. δ. βούργης...».

Ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐμπορικὴ γέφυρα, ἦτο ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα παρὰ τὴν πόντ-ω-Σιάγγη, ἣ τις ἐκαλύπτετο ὑπὸ οἰκημάτων.

Ἡ θεωρία τοῦ τηλεσκοπίου στηρίζεται ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ φαινομένου τῆς θλάσεως τοῦ φωτός.

Οἰουδήποτε φῶς; δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐσχηματισμένον ἐκ τῆς ἐνώσεως πολλῶν ἀκτίνων παραλλήλων.

Εἰς διαφανῆ ὁμοειδῆ οὐσίαν, εἰς στρώμα ἀέρος φέρον; εἶπεν, ἢ ὕδατος, τὸ φῶς διαδίδεται κατ' εὐθεῖαν γραμμῆν. Ἀλλ' ὅταν φωτεινὴ ἀκτίς μεταβίβῃ πλαγίως ἐξ οἰουδήποτε μέσου, τοῦ ἀέρος λ. χ., εἰ; ἄλλο μέσον διαφόρου πυκνότητος, οἷον εἰς ὕδωρ ἢ ὕαλον, ἡ ἀκτίς αὕτη δὲν ἐξακολουθεῖ τὴν κατ' εὐθεῖαν πορείαν τῆς, ἀλλὰ θλάται, ἦτοι διαδίδεται εἰς τὸ δεύτερον μέσον κατὰ διεθυσιν μὴ εὐθείαν. Ἐπὶ τῆς ιδιότητος ταύτης τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων στηρίζεται ἡ κατασκευὴ τῶν φακῶν, οἵτινες διὰ τῆς καταλλήλου συνενώσεως, ἀποτελοῦσι τὸ τηλεσκόπιον.

Ὁ φακός εἶναι τεμάχιον ὑάλου οὕτω κατεσκευασμένον, ὥστε νὰ περατοῦται ὑπὸ δύο σφαιρικῶν ἐπιφανειῶν. Φακός κυρτός; ἑκατέρωθεν, καλεῖται ἀμφικυρτός; κοῖλος δ' ἑκατέρωθεν, ἀμφικοῖλος.

Ὅταν τεθῆ ἀμφικυρτός; φακός; εἰς τὴν διεθυσιν τοῦ ἡλίου, αἱ προσβάλλουσαι τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀκτίνες καὶ διαπερῶσαι αὐτήν, θλῶνται δις; εἰσερχόμεναι εἰς τὴν ὕαλον καὶ ἐξερχόμεναι ἅπασαι, κλίνουσι πρὸς ἀλλήλας; ἐκ τοῦ ἀντιθέ-

του μέρους του φακού συνέρχονται εἰς σχῆμα κώνου, ὥστε συναθροίζονται ἐπὶ σημείου, καλούμενου ἑστία. Ἐὰν ἀντικείμενόν τι λοιπὸν φωτεινὸν ἢ φωτιζόμενον τεθῆ πέραν τῆς ἑστίας ἀμφικύρτου φακού, αἱ ἀκτίνες αἰ ἀναχωροῦσαι ἐκ τοῦ ἀντικειμένου ἐκείνου, συνέρχονται ἐπὶ τῆς ἑστίας. Ἡ ὄρατὴ αὕτη ἐπὶ τῆς ἑστίας εἰκὼν, καλεῖται *πραγματικὴ εἰκὼν* τοῦ φακού.

Ἐὰν νῦν τεθῆ ἀντικείμενόν τι μεταξὺ τῆς ἑστίας ἀμφικύρτου φακού καὶ αὐτοῦ τοῦ φακού, αἱ ἐκ τοῦ ἀντικειμένου ἀπορρέουσαι ἀκτίνες, διερχόμεναι διὰ τοῦ φακού, πάσχουσι θλάσεις ἀτελεῖς. Δὲν συνέρχονται ἐξερχόμεναι, ἀλλ' ὁ δεχόμενος αὐτάς ὀφθαλμὸς ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους τοῦ φακού, βλέπει εἰκόνα κῆζημένην. Ἡ εἰκὼν αὕτη καλεῖται *φανταστικὴ*.

Δύο φακοὶ ἀπέχοντες ἀλλήλων αὐξάνουσι ἐτι πλείοτερον τὴν εἰκόνα. Τούτουθεν τὸ τηλεσκόπιον. Διότι ὁ εἰς τῶν φακῶν σχηματίζει τὴν εἰκόνα, ὁ ἕτερος δ' ἐπαυξάνει αὐτήν.

Τὰ ἀστρονομικὰ ὅμως τηλεσκόπια ἔχουσιν ἄλλον μηχανισμόν. Εἰς αὐτὰ ἡ αὐξήσις γίνεται διὰ τῆς ἀντανάκλασεως τῶν ἀντικειμένων ἐπὶ κυρτῶν μεταλλίνων κατόπτρων.

Ἡ πρώτη ἰδέα τοιοῦτου ὄργανου συνελήφθη ὑπὸ τοῦ Π. Ζεύκου κατὰ τὰ μέσα τοῦ 12' αἰῶνος. Ἐν συγγράμματι ἐκδοθέντι ἐν Λουγδούμφ κατὰ τὸ 1652, ὁ σοφὸς οὗτος λέγει ὅτι τὴν ἰδέαν συνέλαβεν ἀπὸ τοῦ 1616.

Κατὰ τὸ 1663 παραπλήσιον τηλεσκόπιον περιέγραψεν ὁ Γρηγόριος, ὅπερ λελανθασμένως ἐκλήθη τηλεσκόπιον τοῦ Νεύτωνος. Τοῦτο συνέκειτο ἐκ μακροῦ χαλκίνου σωλήνος. Εἰς τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων αὐτοῦ ὑπῆρχε κοῖλον κάτοπτρον φέρον ἐν τῷ κέντρῳ κυκλικῆν ὀπήν. Προσωτέρω ὑπῆρχε δεύτερον κοῖλον κάτοπτρον, μόλις μεγαλύτερον τῆς κεντρικῆς ὀπῆς τοῦ πρώτου.

Κατὰ τὸ 1672 ὁ Νεύτων, ἐδωρήσατο τῇ Βασιλικῇ ἐταιρίᾳ τοῦ Λονδίνου ἀντανάκλαστικὸν τηλεσκόπιον, κατασκευασθὲν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου

αὐτὸ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Γρηγορίου. Ἰδοὺ πόθεν τὸ λάθος τοῦ νὰ κληθῆ τὸ τοῦ Γρηγορίου τηλεσκόπιον, Νευτώνειον.

Ὁ ἀστρονόμος Ἐρσχελος, ζῶν περὶ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, συνέτεινε μεγάλως διὰ τῶν γιγαντιαίων τηλεσκοπιῶν του εἰς τὸ νὰ διαδοθῆ ἡ γνῶσις τοῦ ὄργανου τούτου εἰς τὸ κοινόν. Ὁ Ἐρσχελος ἦτο ἀπλοῦς μουσικὸς, μὴ προωρισμένος, οὐδὲ προητοιμασμένος ἵνα ἐναγκαλισθῆ τὸ ἀστρονομικὸν στάδιον. Τυχαίως περιέπεσεν εἰς χεῖράς του τηλεσκόπιον. Ἐκπλαγείς ἐκ τῶν θαυμάτων ἃ περ οἱ οὐρανοὶ ἐξετύλισσον ἐνώπιόν του, κατελήφθη ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ σπουδάσῃ τὸ σύμπαν. Τὸ περιελθὼν εἰς χεῖράς του τηλεσκόπιον εἶχε λίαν μικρὰν μεγεθυντικὴν δύναμιν. Ἐπροσπάθησε τότε νὰ προμηθευθῆ ἕτερον μεγαλύτερον διαστάσεων. Ἡ ἀξία ὅμως αὐτοῦ ὑπερέβαινε τὰς δυνάμεις τοῦ βαλκαντίου ἀπλοῦ μουσικοῦ. Δὲν ἀπεθαρρύνθη ὅμως ἐκ τούτου ὁ Ἐρσχελος. Ἀπεφάσισεν ἵνα τὸ ὄργανον, ὅπερ δὲν ἠδύνατο ν' ἀγοράσῃ, τὸ κατασκευάσῃ ὁ ἴδιος. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι αἴφνης ἐγένετο μαθηματικὸς, τεχνίτης, ὀπτικός. Κατὰ τὸ 1781 εἶχε κατασκευάσει ὑπὲρ τὰ 400 ἀντανάκλαστικὰ κάτοπτρα, προωρισμένα διὰ τηλεσκόπια.

Τὰ ἰσχυρὰ τοῦ Ἐρσχέλου τηλεσκόπια ἦσαν χρησιμώτατα. Ἀλλ' ἐσκέφθη οὗτος νὰ κατασκευάσῃ καὶ ἓν μέγιστον, οὗ ὠσλήν εἶχε μῆκος 12 μέτρων. Ἐμεγέθυνεν αὐτὸ τ' ἀντικείμενα κατὰ 6,000 φορές. Σπανίως ὅμως ἐποιεῖτο χρῆσιν αὐτοῦ, καθόσον ὑπὸ τὸν ὀμιχλώδη οὐρανὸν τῆς Ἀγγλίας μόλις 100 ὥρας κατ' ἔτος ἐπετύγγανεν ἀτμοσφαῖραν καθαρὰν, ὅπως ἐπωφληθῆ αὕτης.

Ὁ Λόρδος Ρός, ἐν Ἀγγλίᾳ, κατεσκεύασεν ἐν τούτοις ἕτερον γιγαντωδέστερον τηλεσκόπιον: «Ἄλλοι ἀκολούθως κατεσκεύασαν ἄλλα ἐπίσης μεγαλύτερα καὶ τελειότερα, καὶ σήμερον ἐτι ἐργάζονται πλείστοι σοφοὶ ἄνδρες πρὸς τελειοποίησιν τῶν τοιούτων ὄργανων, δι' ὧν ἀποκαλύπτονται ἡμῖν τὰ μυστήρια τῶν οὐρανῶν, τὰ ὄντως ἀνεκδιήγητα!

Ἡ ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

(Συνέχεια, ἴδε προηγ. φυλλ.)

Δεσπόζοντες τῆς θαλάσσης οἱ ἠνωμένοι στόλοι Ρωσσικὸς καὶ Τουρκικὸς, κατέλαβον ἀκόπως μίαν μετὰ τὴν ἄλλην τὰς ἀρνούμενας νὰ πολεμήσωσι νήσους. Ἐν Κερκύρα δὲ ὑπεχρέωσαν τὸν διάδοχον τοῦ Γκεντίλη, στρατηγὸν Σαμπῶ, ὅστις δὲν εἶχεν οὔτε καιρὸν οὔτε μέσα πρὸς συστηματικὴν ἄμυναν, νὰ συνθηκολογήσῃ τῇ 7 Μαρτίου 1799.

Ἡ Ρωσικὴ παρέμβασις ἦν ἀνεκαθεν μύχιος τῶν Κερκυραίων πόθος. Οὐδέποτε ὅμως περιέμενον τοὺς Ρώσσοις ἐρχομένου με τοιούτου εἶδους συμμάχους.

Κατὰ τὴν βραχεῖαν αὐτῶν κατοχήν, οἱ Γάλλοι ἔσχον τὴν ἀπρονοήσιαν νὰ διαπράξωσι πῶς πολλα, πολιτικά τε καὶ στρατιωτικά, λάθη. Ἰδίως ὅμως ὁ κυνισμὸς τῆς ἀθείας ὑπαλλήλων τινῶν προσέβαλλεν ὑπερβαλλόντως τὸν λαόν, ὅστις ὑπελάμβανε θρησκείαν καὶ ἐθνισμὸν ὡς ἔν καὶ τὸ αὐτό. Προτιμώτερον θὰ ἦτο ἂν ἐφύτευον ἐν Ἐπτανήσῳ οἱ Γάλλοι ὀλιγώτερα ἐλευθερίας δένδρα καὶ ἐτοποθέτουσαν πλείονα πυροβόλα εἰς τὰ φρούρια, διότι ἡ ἐκλογή τοῦ στρατηγοῦ Σαμπῶ, ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ἐπιτυχῆς, ἐγένετο λίαν ἀργά. Οἱ Ἐπτανῆσιοι ὁμολογοῦσιν ὅτι ἡ πρώτη αὕτη Γαλλικὴ ἐμφάνισις ἐγένετο αὐτοῖς πρόξενος ὠφελείας μᾶλλον ἢ βλάβης, καθότι ἀποσπασθέντος τοῦ λαοῦ ἀπὸ τοῦ ληθάργου καὶ καταστάντος ἱκανοῦ νὰ νοήσῃ, καὶ τοι συγκεχυμένως, τινὰ τῆς νεωτέρας κοινωνικῆς κινήσεως, ἡ κοινωνικὴ ἀναγέννησις τῆς Ἐπτανήσου ἤρξατο λαμβάνουσα ζωὴν, καὶ τοι αἱ ἀπαιτήσεις τῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς κατέστειλον ἐφ' ἱκανὸν ἐτι χρόνον τοὺς πόθους τῶν Ἐπτανήσιων καὶ διέστρεψαν τὰς τύχας αὐτῶν.

Οὔτε ἡ Ρωσσία, οὔτε ἡ παράδοξος σύμμαχος τῆς περιέμενον ὅπως συμπληρωθῆ ἡ τῶν νήσων ἀπελευθέρωσις ἵνα συζητήσωσι περὶ

τῆς τύχης αὐτῶν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 8βρίου 1798 ἡ Πύλη ἐπρότεινε διὰ διακοινώσεώς της νὰ ἀποτελέσωσιν αὐταὶ πριγκιπάτον ὑπὸ τὴν ἑαυτῆς προστασίαν. Ἄ τὸ τύπος οὗτος, ἔλεγεν ἡ διακοινώσις, ἦν καταλληλότατος διὰ τοὺς Ἐπτανήσιους, ὡς ἀνήκοντας εἰς ἡν καὶ οἱ ὑπήκοοι τῆς Υ. Πύλης φυλῆν. Ἡ ἀνήκουστος εἰς τὰ διπλωματικὰ χρονικὰ πράτασις αὕτη, ἡ καθιερούσα ἐπιστήμως τὴν ὑποταγὴν τῶν Χριστιανῶν εἰς τοὺς Τούρκους, ὑψηγορεύθη ὑπὸ Χριστιανοῦ, τοῦ Κωνσταντίνου Ὑψηλάντου, μεγάλου διερμηνέως τῆς Πύλης καὶ πατὴρ τοῦ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ὑπὲρ αὐτῆς ἐργασαμένου, θεωροῦντος ὡς εὐνοϊκὴν τὴν περίστασιν ἵνα καταστήσῃ τὴν Ἐπτανήσον πύρην Ἑλληνο-Χριστιανικοῦ κράτους. Δεκαπέντε ἕτεραι διακοινώσεις, σχεδία καὶ ἀντισχέδια ἀντηλλάγησαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἀλλ' ἡ Ρωσσία, ἥτις ἐφάνη ἐνδοιάζουσα εἰς τὸ νὰ παραδεχθῆ ὑποτελεῖς πριγκιπάτον, κυβερνώμενον ὑπὸ ὀσποδάρου, δούλου τῶν Τούρκων, προέβη ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς τιμῆς, ὅταν ἐν τῇ συνθήκῃ τοῦ 1800 προέτεινεν ἵνα ἡ Ἐπτανήσος ἀποτελέσῃ δημοκρατίαν φόρου ὑποτελῆ τῇ Πύλῃ, δι' εἰδικοῦ δὲ ἄρθρου τῆς συνθήκης παρεδιδόντο (εἰς τὴν διάκρισιν τῆς τελευταίας ταύτης τὰ τέσσαρα σημεῖα τῆς στερεᾶς, ἃ περ καὶ αὕτη ἡ Ἐνετία ὑπερήσπισε πάντοτε.

Πρὸς παρηγορίαν τῶν Ἐπτανήσιων, ἐχορηγήθη αὐτοῖς σύνταγμα, ὅπερ, ὑπὸ τὸ ὄνομα «Βυζαντινὸν Σύνταγμα» κρεῖται ἐν τῇ ὀγκωδεδεστάτῃ συλλογῇ τῶν ἐγγράφων τῆς Ἐπτανήσου. Ἦν δὲ τοῦτο κράμα πολιτεύματος ὀλιγαρχικοῦ καὶ δημοσπόνδου. Ἐκάστη νῆσος ἀπετέλει κράτος ἀνεξάρτητον, ἰθυόμενον ὑπὸ συμβουλίου ἐξ εὐγενῶν. Ἐκαστον δὲ τῶν συμβουλίων τούτων συνετέλει εἰς τὸν ἀκαρτισμὸν τῆς κεντρικῆς Γερουσίας. Τὸ σύστημα ταῦτο ἀπῆρσεν, ἰδίως ταῖς κατωτέραις κλάσεσιν, αἵτινες κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εἶχον, κατὰ

τὸ λέγειν τῶν Τούρκων διπλωματῶν, « διαφθαρῆ ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ δηλητηρίου ». Τὸ αὐτὸ φιλοφρόνημα θέλομεν ἰδῆ ἀκολούθως ἐκρεῖον ἀπὸ τοῦ καλάμου Ἄγγλου.

Πράγματι, καί τοι τὸ ἔδαφος δὲν ἦτο καλῶς καλλιεργημένον, οἱ ἰδέαι τῆς ἰσότητος ἐβλάστησαν ἐν αὐτῷ, διότι αὐταὶ συνεφέρουν πρὸς τε τὸ ἐθνικὸν καὶ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τῶν Ἑπτανησίων. Ἐπομένως ἀπηχθάνοντο οὗτοι τὴν καθιερωμένην ἀρχὴν τῆς ἡγεμονίας τῶν Τούρκων καὶ τῆς φεουδαλικῆς δεσποτείας. Τούτου ἕνεκα αἱ πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ αβυζαντινοῦ Συντάγματος, ἡ ἀπέπειραι προὐκάλεισαν ταραχὰς, ὧν ἕνεκα ἡ Ρωσσία ἠναγκάσθη νὰ πέμψῃ εἰς τὴν Ἑπτάνησον μέρα τοῦ στρατοῦ, ὃν εἶχε προωρισμένον διὰ τὴν Νεάπολιν. Ἡ Πύλη ἀπειναντίας ἔπεμπε συνεχῶς τοῖς νέοις ὑπκόοις τῆς φερμάνια συντελοῦντα μόνον εἰς τὸ νὰ διερεθίζωσιν ἔτι μᾶλλον αὐτούς.

Ἀληθῶς ὁ τῆς ὑποτελείας ἄρος οὐδέποτε ἐξετελέσθη, διότι συνεφωνήθη ἵνα τὸ νέον Κράτος μένῃ ὑπὸ τὴν Ρωσσίαν μέχρι συνομιληγίσεως τῆς γενικῆς εἰρήνης. Ἐν τούτοις τὸ ρωσικὸν ἀνακτοβούλιον κατενόησεν ὅτι ἀνάγκη ὑρίστατο νὰ μεταρρυθμισθῇ τὸ αβυζαντινὸν Σύνταγμα, ἡ δὲ τοιαύτη συνετὴ ἀπόρρασις ὀφείλεται εἰς τὰς συμβουλὰς δύο Ἑπτανησίων διατελούντων εἰς τὴν ρωσικὴν ὑπηρεσίαν, τοῦ πληρεξουσίου ὑπουργοῦ Μοτσενίγου, Ζακυνθίου, καὶ τοῦ Ἰωάννου Καποδιστριαίου, Κερκυραίου. Ὁ μέλλων πληρεξούσιος τοῦ 1815 ἀνέπτυξε κατὰ τὴν εἰρηνοποίησιν τῆς Ἑπτανήσου τὴν πολιτικὴν ἐκείνην δεξιότητα, ἣτις βραδύτερον ὄφειλε νὰ ἀσκηθῇ ἐπὶ εὐρυτέρου σταδίου πρὸς βλάβην τῆς Γαλλίας. Ἔργον αὐτοῦ ἦν τὸ νέον πολίτευμα τοῦ 1803. Δι' αὐτοῦ ἐξηφανίζοντο αἱ φεουδαλικαὶ ἀναμνήσεις. Ἡ Ἑπτάνητος δὲν ἀπετέλει ἢ ἐν καὶ μόνον Κράτος, ἔχον ἐν νομοθετικὸν σῶμα καὶ μίαν γερουσίαν ἐκλεγομένην ὑπὸ ὀρισμένων ἐκλογέων τυπικῶς διατηρούντων

τὴν προσωνομίαν *εὐγενεῖς*, ἀλλ' οἵτινες ἵνα ὦσιν ἐν ἐνεργείᾳ ὡς εὐγενεῖς συνταγματικοί, ἔδει νὰ κέκηνται προσόντα πάντη διάφορα καὶ ἀλλότρια τῶν τῆς ἀρχαιότητος τοῦ γένους καὶ τῶν οἰκισμῶν. Ἔδει πρὸ πάντων νὰ γινώσκωσι γράμματα, νὰ ἔχωσιν ὀρισματὴν πρότοδον, ἢ νὰ ζῶσι διὰ τῶν καρπῶν τῆς φιλολογικῆς ἢ καλλιτεχνικῆς αὐτῶν ἱκανότητος, ἢ νὰ διατελῶσι μέλη διασέμου τινὸς εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας.

Ἡ διάταξις αὕτη ἤνοιγε στάδιον τῇ εὐφυίᾳ περὶ ἧς τοσοῦτος ἐγένετο λόγος, βασιλεύοντος τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου. Ἐμαρτύρει δὲ τὴν εἰλικρινεῖαν τοῦ ἑλληνικοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τὴν ὀξυδέρκειαν τοῦ κόμητος Καποδιστριαίου.

Φυσικὸν ἦτο νὰ μὴ τύχῃ τὸ πολίτευμα τοῦ 1803 τῆς κυρώσεως τῶν τριῶν προστατίδων Δυνάμεων, Ρωσσίας, Πύλης καὶ Ἀγγλίας, αἵτινες διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1800 ἠνώθησαν ἐν τῇ προστασίᾳ τῆς Ἑπτανήσου. Τούτου ἕνεκα τὸ προσεχὲς ἔτος παρεμορφώθη διὰ τινος τροποποιήσεως ἡ παραρτήματα, ἐν ᾗ διεκρίνετο τὸ ἐπιτακτικὸν ὕρος τῆς ρωσικῆς δεσποτείας. Ἡ ἰσχύς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας περιορίζετο εἰς πενταετίαν, ἡ δὲ μερικὴ κυβέρνησις ἐκάστης κατ' ἰδίαν νήσου δὲν ἠδύνατο νὰ ἀσκηθῇ ἢ μόνον παρ' ὑπαλλήλου μὴ ἐγγωρίου, ἀλλ' ἐξ ἄλλης καταγομένου νήσου.

Ἡ 76 παράγραφος ἐχορῆγει τὸ δικαίωμα τῷ Πρώτῳ ἀντιπροσώπῳ τοῦ διορίζει αὐτὸς πρῶτος τὰς ἀρχάς, ἐκλέγων τὰ πρόσωπα οὐχὶ ἐκ καταλόγου ὑποψηφίων προτεινομένων, ἀλλ' ἐξ ἄλλου ἐκλεξιμῶν πίνακος, ὃν ἔδει νὰ ὑποβάλωσιν αὐτῷ. Οὐδόλως λοιπὸν παρελείφθη τι συντείνον πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ λίαν φιλελευθέρου πολιτεύματος τοῦ Καποδιστριαίου.

Ὁ πολιτικὸς οὗτος ἐσφαλμένως ἐπέσβευσεν ὅτι τὸ ἀριστον μέσον ὅπως προπαρασκευασθῇ ἡ Ἑλληνικὴ ἀναγέννησις, ἤθελεν εἶσθαι τὸ νὰ

καταστή ἡ Ἑπτάνητος κέντρον Ρωσικῆς προπαγάνδας. Ὁρθότερον ἔλεγεν ὁ Κωνσταντῖνος Ὑψηλάντης ἐκ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου εἰς τοὺς υἱοὺς του: « ἐνθυμήθητε ὅτι οἱ Ἕλληνες, ἐν ἀπελευθερωθῶσι, δὲν πρέπει νὰ στηρίζονται ἢ εἰς ἐκυτοῦς ». Καὶ αὐτὸς δ' Ἀλῆ Τεπενλενῆς ἔλεγε τοῖς ἀρματωλοῖς: « οἱ Χριστιανοὶ τῆς Εὐρώπης θὰ κοιμῶνται, ὑμῶν στεναζόντων διὰ τὰς βασιάνους σας, ἐὰν μὴ προνοήσετε σεῖς αὐτοὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας σας ». Οὐχ ἦτον ὁμοῦ τοῦ Καποδιστριαίου τὸ ἔργον δὲν ἔμεινεν ἀτελεσφόρητον ὡς πρὸς τὰ διάφορα τοῦ Ἑλληνισμοῦ συμφέροντα, οὐδὲ δύναται τις νὰ μὴ ἐπικροτήσῃ τὰς προσπάθειάς αὐτοῦ πρὸς διάδοσιν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης καὶ τὴν φιλοξενίαν ἣν παρέσχε τοῖς πρόσφυξι τοῦ Σουλίου, φιλοξενίαν τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀξίεπαινον, καθόσον οἱ γενοαῖοι ἐκείνοι *κλέφται*, μὴ ὄντες ἐπιτήδειοι εἰς ἄλλο ἢ εἰς τὸν χειρισμὸν τῆς σπάθης καὶ τοῦ καρποφυλλίου, ὑπῆρξαν ξένοι λίαν δυσοικονόμητοι διὰ τοὺς πεπολιτισμένους Κερκυραίους, οἳς ἐκόμιζον τὰ φιλάραγα ἔθιμα τῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς. Ὁ Καποδιστριαῖος ἐνόει λίαν καλῶς τὰ ἄτοπα τῆς εἰς τὸ πολίτευμα τοῦ γενομένης προσθήκης, ὥστε νὰ μὴ ἐπισπέυσῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ. Ἄλλως τε οὐδὲ καιρὸν εἶχε πρὸς τοῦτο, καθόσον ὁ Ναπολέων, συναισθανόμενος ὅσον καὶ ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης, τὴν στρατιωτικὴν σπουδαιότητα τῆς Κερκύρας, ἐπέβαλε τῇ Ρωσσίᾳ δι' ἐνὸς ἔθρου τῆς ἐν Τίλσιτ συνθήκης τὴν παραίτησίν της ἀπὸ τῆς Ἑπτανησιακῆς προστασίας.

Ἀναλαβούσης ἐπομένως τὴν 19 Αὐγούστου 1807 τῆς Γαλλίας τὴν κατοχὴν τῆς Ἑπτανήσου, ὁ Αὐτοκράτωρ δι' εἰδικοῦ θεσπίσματος τοῦ προσεχοῦς Νοεμβρίου ὤριζεν (ἄρθρον 3) ὅτι, οὐδὲν ἤθελε μεταβληθῇ ἐκ τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν καὶ τὸ πολίτευμα, ὅπερ ἦν τὸ τοῦ 1803, ἀλλ' ὅτι ἡ ὑπερτάτη στρατιωτικὴ, οικονομικὴ καὶ διοικητικὴ διεύθυνσις ἤθελε συγκεντρωθῇ ἐν ταῖς

χερσὶ τοῦ γενικοῦ Διοικητοῦ καὶ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Γάλλου ἐπιτρόπου, διαμεινόντος παρὰ τῇ Γερουσίᾳ καὶ συμπράττοντος μετ' αὐτῆς εἰς πάσας τὰς ἀποφάσεις της.

ὑπὸ πολιτικὴν λοιπὸν ἐποψίν ἡ Ἑπτανησιακὴ αὐτονομία ἦν ὀνομαστικὴ. Ἡ ἀναπόφευκτος αὕτη, συνεπέια τῶν περιστάσεων, κατὰστασις, εἶχε τὸ πλεονέκτημα τῆς εἰλικρινείας. Ὁ Ναπολέων δὲν ἐνῆργει ἄλλως ἢ ἡ Ρωσσία πρὸ αὐτοῦ καὶ ἡ Ἀγγλία μετ' αὐτόν. Ὑπῆρξεν ὁμοῦ τυχερὸς ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, οὓς ἀπέστειλεν εἰς Κέρκυραν ἦσαν δ' οὗτοι, αὐτοκρατορικὸς μὲν ἐπίτροπος ὁ Δε Αεσσέψ, πατὴρ τοῦ γνωστοῦ τομέως τῆς Σουεζείου διώρυγος, ὅστις νῦν δοξάζει τὸ σεβαστὸν τῆς οἰκογενείας του ὄνομα, Γενικὸς δὲ Διοικητὴς ὁ Δονζελῶτ, ἄλλοτε ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ Μορώ ἐν τῷ Πήνθ καὶ τοῦ Αεσσέξ ἐν Αἰγύπτῳ. Ὁς διοικητὴς καὶ ὡς στρατιωτικὸς ὁ Δονζελῶτ, ἱκανοποίησε πληρέστατα τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Αὐτοκράτορος ἐν ὑπουργήματι τόσῳ δυσκόλῳ ἀρκεῖ δὲ νὰ ὑπομνήσωμεν τὴν χρονολογίαν τῆς παραδόσεως τῆς Κερκύρας εἰς τοὺς Ἄγγλους (23 Ἰουνίου 1814), ἵνα καταληπτὸν ποιήσωμεν τίνι τρόπῳ οὗτος ἐξετέλει τὰ στρατιωτικὰ του καθήκοντα.

Ἄμα φθάς, κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1808, συνοιδεν ὅτι τάχιον ἢ βράδιον ἡ Γαλλικὴ κατοχὴ, πολεμουμένη ὑπ' ἐχθροῦ θαλασσοκράτορος, θὰ περιορίζετο εἰς μόνην τὴν Κέρκυραν διὰ τοῦτο οὐδενὸς ἐφείσθη μέσου, ὅπως καταστήσῃ ταύτην οὐ μόνον ἀπόρθητον, ἀλλὰ καὶ ἱκανὴν ἢ ἀντιστῆ εἰς ἀποκλεισμόν, πολλαπλασίων τὰ μέσα τῆς μικρᾶς ἀκτοπλοίας, ἐπιτηδείας νὰ διέσχεται ἐκ τοῦ μέσου τῶν καταδρομικῶν ἐνεθάρρυνε δὲ ἐν τῇ νήσῳ τὴν γεωργίαν πρὸ πάντων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπαρκεῖ εἰς ἑαυτήν. Διὰ τοιούτων μέτρων ἀξίων ἐκτιμήσεως, καθὸ ἐπωφελῶν τῷ τόπῳ, κατώρθωσεν ἐντὸς τετραετίας (1087—1811) ὅπως

αί εισαχθεῖσαι ἀγροτικά βελτιώσεις πολλαπλασιάσασιν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ ἐγγώρια προϊόντα, ὥστε ν' ἀποδώσιν ἐλαφρότεροι αἱ δυσκολίαι τῆς εἰσαγωγῆς. Ἐπιμωρεῖτο αὐστηρῶς ἡ τοκογλυφία, ἣτις ὑπὸ τὴν Ἑνετικὴν ἐξουσίαν κατέστη φαγαίδεα τοῦ λαοῦ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Γάλλοι ἐπὶ Δημοκρατίας εἶχον ἰδρῶσαι ἐν Κερκύρα τὸ πρῶτον τυπογραφεῖον, ὁ Δονζελὼτ ἐκόμισε στοιχεῖα καὶ πιεστήριον ἐκ τοῦ ἐργοστασίου Διδώ. Διὰ τῶν νοημόνων καὶ φιλανθρωπικῶν τούτων προσπαθειῶν, οἱ Γάλλοι ἄρχοντες, βοηθούμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ Σπυρ. Θεοτόκη, προέδρου τῆς Γερουσίας ἀπὸ τῆς Ρωσικῆς ἔτι κατοχῆς, ἐφείλκυσαν εἰς Κέρκυραν, καὶ τοι ὑπὸ σταμένον πολέμου, πολλοὺς τῶν κατοίκων τῶν πλησίον νήσων καὶ τῆς στερεᾶς, ἐνῶ ἐτέρωθεν συνέρρεον ὅπως εὐρωσιν ἄσυλον ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς Γαλλικῆς σημαίας οἱ ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ τῶν Ἰωαννίνων προγραφόμενοι Ἕλληνας καὶ Ἀλβανοί.

Πολλοὶ ἐζήτησαν νὰ ὑπηρετήσωσιν ὑπὸ τὴν Γαλλίαν, πλείστοι δὲ ἐκ τῶν Εὐζώνων τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐκ τοῦ Συντάγματος τῶν Μακεδόνων μετέδωκαν ἔτη τινὰ ὑστερώτερον ὠρέλιμα μαθήματα Γαλλικῆς πειθαρχίας ἐν ταῖς τάξεσι τῶν προμάχων τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Μεταξὺ τῶν στρατιωτικῶν, ὑπὸ τῶν Γάλλων μορφωθέντων, εἶτα δὲ ὠφελίμων καταστάσεων τῆ ἑαυτῶν πατρίδι, συγκαταλεκτέον καὶ τὸν Μάρκον Βότσαρη.

Ἀκατάβλητος ἐν Κερκύρα ἡ Γαλλικὴ κυριαρχία, ὄφριλε ταχέως νὰ ὑποχωρήσῃ ἐκ τῶν λοιπῶν νήσων, ἐν αἷς ἀθεράπευτοι ἀπέβαινον αἱ εὐκολίαι τῆς ἀποβάσεως καὶ τὰ κατ' αὐτῶν μίση τῶν κατοίκων. Ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ Ζακύνθῳ διετηροῦντο ζωηρότερα ἢ ἄλλοτε τὰ θρησκευτικὰ μίση, ἐξαφθέντα ὑπὸ τῆς ἄφρονος συμπεριφορᾶς τῶν ὀργάνων τοῦ Διευθυντηρίου κατὰ τὴν πρώτην κατοχὴν. Ἡ δὲ Ἀγγλία, ἣτις προσεποιεῖτο τὴν προστατίαν τῶν καταπιεζομένων, δὲν ὕψου τότε ἢ μόνην τὴν Ἰ-

όνιον σημαίαν. Διὸ, τῇ βοηθείᾳ καὶ τῶν ἐπαναστατησάντων Ἰωαννίνων, ὁ Οὐδστὼν Λῶβ, πρῶτον ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ Ζακύνθῳ (1809), ἐξεδικήθη τὰς ἐν Κάπρη ἤτις, καὶ δεύτερον ἐν Λευκάδι (1810), ὅπου ἐπίσημοις τις, ὃν ἡ Γαλλία πολλαχῶς εὐηργέτησεν, ἐξήγειρε καὶ τοὺς τῆς νήσου ἐκείνης κατοίκους. Αἱ οὕτω τὴν Γαλλικὴν κατάκτησιν διαφυγοῦσαι νῆσοι, ἐκυβερνῶντο, ὑπὸ τὸ πλαστὸν ὄνομα τῶν ἐλευθερωθεῖσάντων Νήσων, ὑπὸ Ἀγγλῶν πρακτόρων ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ Ἀγγλία ὄφριλεν εἰς τὴν πείσμονα τοῦ Ναπολέοντος περιφρόνησιν καὶ εἰς τὴν καρτερικὴν εὐλάβειαν τοῦ Οὐδστὼν Λῶβ τὴν ἐπίτευξιν καὶ ἐτέρου μείζονος πλεονεκτήματος ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Ἑλλάδι, ἥτοι τῆς συμμαχίας καὶ ὑποστηρίξεως τοῦ Ἀλῆ τῶν Ἰωαννίνων. Ἐμέμφθησαν τῷ Ναπολέοντι ἐπὶ τῇ περιφρόνησει τῆς συμμαχίας ταύτης· πλὴν ἂν ὁ Ναπολεὼν προσητερίζετο τοιοῦτον ὑποτελῆ, θὰ καθίστατο ὑπεύθυνος ἐπὶ ταῖς ἐγκλήμασιν αὐτοῦ. Προτιμωτέρα λοιπὸν διὰ τὴν δόξαν τοῦ Ἀυτοκράτορος ἡ παραίτησις του ἐκ τοιαύτης τιμῆς, τιμῆς καταληφθείσης ὑπ' αὐτοῦ τῷ μέλλοντι δεσμοφύλακί του.

Οὐχ ἥττον ἐπικίνδυνος κατέστη ἐν ἀρχῇ τοῦ 1814 ἡ θέσις τῶν Γάλλων ἐν Κερκύρα, δεινωθεῖσα πλείτερον ἐκ τῆς καταλήψεως τῶν Παξῶν καὶ τοῦ φρουρίου τῆς Πάργας, παραδοθέντος τῇ ἐνεργείᾳ τῶν κατοίκων τοῖς Ἀγγλοῖς, οἵτινες ἔμελλον ποτε ν' ἀνταμείψωσι τὴν ἐλευθερίαν τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην! Ἡ κατοχὴ τῶν δύο τούτων σημείων παρηγόλαι μεγάλως τὰς ἐξ Ἀνατολῆς προσελούσεις αἱ κατ' εὐθείαν μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Νεαπόλεως συγκοινωνίαι διεκόπησαν ἕνεκα τοῦ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Γαλλίας πολέμου· ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς τέλος εἶχεν ἀποκλείσει ἐκ τῶν λιμένων του τὴν Κερκυραϊκὴν ἀκτοπλοίαν.

(ἀκολουθεῖ).

ΔΙ ΤΡΕΙΣ ΔΡΥΣ.

(Διήγημα.)

(Συνέχεια ἴδε προηγ. φυλλ.)

Ὁ γέρον, μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε ἀδιαφορίας, ἀπήντησε:

— Σὰς εἶπον ὅτι δὲν θέλω νὰ τὰ πωλήσω.

Πλειότερον δὲν ἔχω νὰ προσθέσω.

Καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν θύραν.

— Στάσου, φίλε μου, ὑπέλαβεν ὁ βιρῶνος. Τοῦτο δὲν μὲ εὐχαριστεῖ ποτῶς. Πρότεινόν μοι, καὶ τὴν πρότασίν σου θὰ δεχθῶ. Ἐλα, λοιπὸν, φόργκ, κάμε μου τὴν χάριν αὐτήν. Ἄς τελειώσωμεν τὸ ζήτημα φιλικῶς...

Ἄλλ' ὁ ἕτερος, σείων τὴν κεφαλὴν, τῷ ἀπήντησε:

— Ζητήτατέ μοι ὅτι, δήποτε ἄλλο, ἀλλὰ τὰ δένδρα... μετὰ λύπης μου σὰς τ' ἀρνοῦμαι.

— Δικτί; ποῖα ἡ αἰτία τῆς ἐπιμονῆς σου;

— Ἐπάρχει ἡ αἰτία καὶ εἶναι ἰκανῶς σπουδαία. Τὰ δένδρα ἐκεῖνα ὑπάρχουσι πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων. Ὁ πατὴρ μου, ὁ πάππος μου, ὁ προπάππος μου τὰ ἡγάπων καὶ δὲν τὰ ἐθίζαν ποτέ. Ἐπάρχει μάλιστα παράδοσις τις, καθ' ἣν ἡ οἰκογένεια φόργκ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ τὰ καταστρέψῃ, ἄλλως θὰ ἐξηλείφετο καὶ θὰ ἐδυστύχει.

Ὁ βιρῶνος ἐγένωσκεν ἰκανῶς τὰς ἰδέας τοῦ κλοῦ, ἐν μέτρῳ τοῦ ὁποῦ ἐβίου· οὐχ ἥττον ἐπειράθη νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν χωρικὸν εἰς τὴν λογικὴν.

— Φόργκ, τῷ εἶπε μειδιῶν, ἄς ἀφίσωμεν τὰς τοιαύτας ἰδέας. Οὔτε σὺ, οὔτ' ἐγὼ ἐσμὲν δεισιδαίμονες.

— Ναι, ἐξοχώτατε! ἐφώνησεν αἴρνης ὁ φόργκ. Ἐγὼ εἶμαι δεισιδαίμων, ἐὰν τοῦτο δύναται νὰ κληθῇ δεισιδαιμονία. Ἀλλὰ τῷτε τί ἐστὶ πίστις; Ὅχι! δὲν θέλω νὰ πωλήσω τὰ δένδρα μου εἰς οἰανδήποτε τιμὴν. Τοῦτο θὰ ἐθεώρουν ὡς ἔγκλημα. Αἱ δρυὶς θὰ μείνωσιν εἰς τὴν θέσιν των, ἐφ' ὅσον ὁ Θεὸς τὰς ἀφίγη.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ διάλογος ἀπέβαινε τόσῳ ζωηρῶς, ἐνεφανίσθη ἡ βιρῶνισσα εἰς τὸν

ἀπέναντι θάλαμον. Τότε ὁ βιρῶνος,

— Φιλτάτη Φανή, τῇ εἶπε, πρέπει νὰ ἔχῃς ὑπομονὴν, διότι ὁ γέρον φόργκ δὲν θέλει νὰ παραδεχθῇ τὰς προτάσεις μου.

— Ἄ! δὲν θέλει! εἶπεν ἡ βιρῶνισσα, πληγεῖσα εἰς τὴν φιλοτιμίαν. Καὶ ἂν ἡμεῖς τὰ ἐκόπτομεν;

Ἄλλ' ὁ χωρικὸς ἠρέεθη εἰπὼν:

— Ἄς ἀφίσωμεν τὸ ζήτημα, ἐξοχώτατε. Αἱ γυναῖκες δὲν πρέπει ν' ἀναμιγνύονται εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἀνδρῶν.

Ἡ βιρῶνισσα προχωρήσασα τότε ὀργίλην:

— Ὅποια ἀναίδεια! ἐφώνησεν. Ὁ πατὴρ δὲν δμοιάζει πικντάπασι τῷ υἱῷ! Τοιαῦτα προσβολὴ κατ' ἐμοῦ; Διατί, ἐρωτῶ, δὲν δύναμαι νὰ κόψω τὰ δένδρα;

— Διότι ὁ κύριός των εἶμι ἐγὼ, ὡς εἶμαι καὶ κύριος τῆς πίστεώς μου, τῶν λόγων μου, τῶν πράξεών μου.

— Εἶσαι τρελλός! Ἄλλ' ἔπρεπε νὰ τὸ περιμένωμεν, τοῦτο. Ἰδοὺ πῶς ἀνταμείβεται ὅστις φέρεται μὲ τοιοῦτους ἀνθρώπους εὐγενῶς.

— Ἐχετε δίκαιον, καὶ ἔπρεπε τοῦτο νὰ τὸ νοήσω πρὶν λάβω τὴν σχέσιν σας. Νῦν ἀρκοῦμαι λέγων ὑμῖν ὅτι ὁ φόργκ δὲν πωλεῖ τὰ δένδρα του, ἵνα μὴ γείνη ὁ περίγελως τῶν πατρικίων.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθε, χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς τὰς προσκλήσεις τοῦ βιρῶνου, ζητοῦντος νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν.

Συνέφαγε μετὰ τοῦ υἱοῦ του καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων τῆς οἰκίας, ἀλλ' οὐδαμῶς ἀπέδειξε ταραχὴν ἢ δυσἀρέσκειαν. Εἰς τὸν υἱὸν του δὲ οὐδὲ λέξιν εἶπεν ἐξ ὅσων συνέβησαν εἰς τὸ φρούριον. Μόνον ὅταν οἱ ἄλλοι ἀπῆλθον, εἶπε τῷ Φραγκίσκῳ—Παῦλω,

— Εἰπέ μοι, τέκνον μου, ἐὰν ἐγὼ ἀπεσυρόμην ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ ἐκλειόμην εἰς δωμάτιόν τι, ὡς ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ πράξω, θὰ σ' εὐηρίσται τοῦτο;

Ἡ ἐρώτησις ἐνεποίησεν ἐκπληξιν τῷ νεανίᾳ, διότι ὁ γέρον οὐδέποτε εἶχεν ἐκφράσει τοιαύτην ἰδέαν.

— Πῶς σὰς ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα οὗτη;

— Μοὶ ἐπῆλθε, διότι βλέπω ὅτι ἐφθασεν ὁ καιρὸς νὰ τὴν πραγματοποιήσω. Σὺ θέλεις νὰ νυμφευθῆς, καὶ ἔχεις δίκαιον. Ἀνάγκη ὄθεν νὰ παραχωρήσω τὴν θέσιν μου εἰς τὴν νέαν οἰκογένειάν σου.

— Ἀλλ' ἐγὼ περὶ γάμου δὲν σκέπτομαι, πάτερ μου.

— Καὶ ἡ Ἀπολλωνία; ἠρώτησεν ἐκθαμβὸς ὁ γέρον.

Ἐπισημασθεῖς ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος ἠγνῶσι τί ν' ἀπαντήσῃ.

— Λοιπὸν δὲν τὴν ἀγαπᾷς; Ὁ ἔρωσ σου εἶναι ἀπλῆ ἰδιοτροπία, δὲν εἶναι ἔρωσ; Τὴν περιέπαιζες λοιπὸν; Θέλεις νὰ τὴν ἀπατήσῃς; Ὡ! τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ τὸ πιστεύσω!

— Δὲν τὴν ἀπατῶ, πάτερ μου, διότι οὐδὲν τῇ ὑπεσχέθην. Γινώσκωμεν ἀλλήλους παιδιόθεν, καὶ νύξῃσαμεν ὁμοῦ. Ἡ Ἀπολλωνία δὲν μοὶ εἶναι ἀντιπαθητικὴ καὶ πάντοτε προσκυνέθην πρὸς αὐτὴν τιμίως. Οὐδὲν ἔχει νὰ μοὶ μεμψῆθῃ.

— Ἐγὼ ἀπεναντίας λέγω ὅτι δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα. Λαυθάνεσαι, τέκνον μου. Σφάλλεις ἐπὶ ἰδίῳ λογαριασμῷ. Ἐάν αὖριον ἡ συμπεριφορὰ σου γίνῃ ἀφορμὴ δυσαρέστων, θὰ νίψῃς βέβαια τὰς χεῖρας. Φέρεσαι ὡς παῖς.

— Ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος, ἔμπλεως ὀργῆς καὶ αἰσχύνῃς, εἶπεν:

— Εἰς ἐμὲ τὰ λέγετε αὐτὰ, πάτερ;

— Ναί! καὶ ὀφείλω νὰ σοὶ τὰ εἶπω. Γινώσκω τί ἐστὶ νεότης, ἀλλὰ γινώσκω καὶ τί ἐστὶ κακὸν ἐν πάσῃ ἡλικίᾳ. Ἡ νεανίς ἐκείνη εἶναι ἡ καλλίστη τῶν τοῦ χωρίου μας τὴν θεωρῶ δὲ ὡς ἰδίαν μου κόρη.... Φρικιῶ καὶ μόνον σκεπτόμενος ὅτι.... Ἀλλὰ, Φραγκίσκος—Παῦλε, μὴ θελήσῃς νὰ μοὶ προσάψῃς τοιαύτην ἀτιμίαν.

— Πάτερ μου, ἡ τιμὴ εἶναι καὶ δι' ἐμὲ πολύτιμος, μὴ ἀμφιβάλλῃς.

Ἀλλ' ὁ τόνος τῆς φωνῆς του δὲν ἐνέπνευσεν ἐμπιστοσύνην τῷ γέροντι.

Ἐξηκολούθητε λοιπὸν οὗτος:

— Πρέπει νὰ φερθῆς τιμίως μὲ τὴν Ἀπολλωνίαν καὶ τότε δὲν θὰ σοὶ ἀρνηθῶ τὴν εὐλογίαν μου.

— Ἀφετέ με νὰ φερθῶ κατὰ βούλησιν καὶ θὰ ἰδῆτε.

— Ἔστω ἀλλὰ μὴ λησμονήσῃς ὅτι ἐγὼ ἄλλην συμπεριφορὰν δὲν ἐγκρίνω ἐν τοιαύτῃ περιστάσει εἰμὴ ἐκείνην ἣτις ἦτο ἐν χρήσει κατὰ τὴν ἐποχὴν μου.

Ἐπισημασθεῖς ὁ γέρον, ταῦτα εἰπὼν, ἀπῆλθεν.

Ἐπισημασθεῖς ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος ἔμεινε μόνος, ἔρμαιον λυπηρῶν διαλογισμῶν. Εἶχε τὴν καρδίαν πεπισμένην, τὸν νοῦν τεταραγμένον. Ἐζήτει δὲ ν' ἀνεύρῃ τὸν λόγον πανταχοῦ, οὐχὶ ὅμως ἐν ἑαυτῷ. Τὰς λύπας του καὶ δυσαρεσκείας ἀπέδιδεν εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν καὶ τὴν κατάστασιν τῆς κοινωνίας. Δὲν ἐτόλμα νὰ δολολογήσῃ ὅτι ἔλειπεν αὐτῷ ἡ ἠθικὴ δύναμις ἵνα καταπολεμήσῃ τὴν δυσμοίριαν του. Ὅπως δὲ καταπολεμήσῃ αὐτὴν, βεβαίως ἔδει νὰ ἦ ὀλιγώτερον ὑπερήφανος καὶ πλειότερον φιλαλήθης. Καὶ ἴσως κατὰ τοῦτο δὲν ἔπταιε μόνος αὐτός. Ἦτο καὶ αὐτός θυμὰ τῶν σφαλμάτων, ὧν τὰ ἀποτελέσματα πάντες κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ὑπέστημεν ἢ ὑφιστάμεθα. Ὅταν τῷ ἐδόθη ἀνατροφὴ τις, οὐδεὶς ἐσκέφθη νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἴσην ταῖς ἀνάγκαις του. Ἦθέλησαν νὰ καταστήσωσιν αὐτὸν ἄξιον ὑψηλοτέρας κοινωνικῆς θέσεως, χωρὶς ὅμως πρῶτον νὰ τὸν καταστήσωσιν ἄνθρωπον. Ὁ χονδροειδὴς πατήρ του ἐνόησε πρῶτος τὴν ἔλθειν ταύτην. Ὁ νεανίας, κάτοχος ἀστάτου καρδίας καὶ ἀστάτου νοῦς, εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἀπατηλὸν κόσμον τῶν διασκεδάσεων καὶ τῆς ἀναπτύξεως, ἀλλὰ μέχρι τοῦ βαθμοῦ ἐκείνου καθ' ὃν ἡ δευτέρα χρησιμεύει εἰς

τὸ νὰ δικαιολογήσῃ σοφιστικῶς τὰς πράξεις. Συνέχευε πολλάκις τὰ φαινόμενα μὲ τὴν πραγματικότητα καὶ τοῦτο ἐπῆρκει αὐτῷ. Ὅταν ἠθέλησαν νὰ τὸν καταστήτωσι μέλος τοῦ κλήρου, ἐπίστευεν ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος ὅτι ἡ συγκατάθεσις του ἦτο θυσία. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἐγκατέλιπε τὸ στάδιον ἐκεῖνο, ἐπεδόθη εἰς τὰ γεωργικὰ, πιστεύσας σοβαρῶς ὅτι ἡδύνατο ν' ἀποβῆ καλὸς χωρικός. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἐπέισθη ὅτι ἦτο ἄξιος ἀνωτέρας τύχης, χάρις εἰς ὅσα τέως ἐδιδάχθη. Οὕτως ἐξηπάτησεν ἑαυτὸν καὶ κατέστη ὑπερόπτης ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὰ παράδοξα σχέδιά του καὶ τὰς πρωτοφανεῖς ἐπιθυμίας του ἐθεώρει ὡς ἀποκυρήματα μοιραία καὶ ἀποτελέσματα δυστυχῶν περιστάσεων. Καὶ εἶχε δίκαιον ὁ πατήρ του, ὅπότεν ἔλεγεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἔρωσ του δὲν ἦτο ἔρωσ καὶ ὅτι ἐσφαλλε διὰ λογαριασμόν του. Τῷ ὄντι, ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος ἐκυμαίνετο ἐν μέσῳ τοῦ πόθου, ὅστις εἴλκυεν αὐτὸν πρὸς τὴν Ἀπολλωνίαν, καὶ τῆς ἀντιπαθείας, ἣτις ἀπώθει αὐτὸν ἀπ' ἐκείνης, ἀγνοῶν εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο αἰσθημάτων τούτων ὄφειλε νὰ ὑπακούσῃ. Δὲν ἤθελε νὰ παραδεχθῆ ὅτι ἡ πρὸς τὴν νεανίδα ἐκείνην συμπάθειά του ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς πολλῆς σχέσεως ὅπως ἀτήμαντον, ἀλλὰ καὶ δὲν συγκατένευε νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρά της. Ὁ νέος φήρηκε ἄλλως τε ὑπέκρυπτε πόθους μυχιούς, περὶ ὧν οὐδὲ πρὸς τὸν ἑαυτὸν του ἠθέλησε μέχρι τοῦδε νὰ δώσῃ λόγον. Εἰς τοὺς μυχιούς τούτους πόθους οὐδὲ νῦν ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του, μὴ θέλων νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν ταραχὴν του. Ἦθέλησε νὰ διασκεδάσῃ τὰς ἐπικρατούσας ἐν τῷ νῷ του ὀχληρὰς ἰδέας καὶ ἐξῆλθε πρὸς συνάντησιν τοῦ κυνηγοῦ τοῦ φρουρίου, φίλου του, ὅπως μεταβῆ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ δάσος, εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον, ἢ ἄλλοθί που.

Ἡ κόρη τοῦ βαρόνου, ἣτις ἐβημάτιζεν ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, παρετήρησεν αὐτὸν ἐκ τοῦ σιδηροῦ δρυφάκτου. Βεβαίως ἴστατο ἐκεῖ πε-

ριμένονσα αὐτὸν, διότι ἀμέσως ἠνοῖξε τὴν θύραν, ἐπλησίασεν αὐτὸν, τῷ ἔνευσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κήπον καὶ εἶπεν αὐτῷ:

— Ἦμην βεβαία ὅτι θὰ ἔλθῃτε. Ὡ! δὲν ἠπατήθην! Ἐχω τόσα νὰ σὰς εἶπω! Καὶ αὖτη, Παῦλε, εἶναι ἡ μόνη στιγμή καθ' ἣν δύναμαι ἐλευθέρως νὰ τὸ πράξω.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐπαρηγόρησαν ταχέως τὸν νεανίαν, ὅστις τέως ἦν βεβουθισμένος εἰς λύπην.

— Τί συνέβη; ἠρώτησε τὴν Ἐμμαν, ἣτις ἀφοῦ ὠδήγησεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν συνθήκη ἀκακίαν, ἐξηκολούθησεν:

— Ἐδῶ οὐδεὶς θὰ μᾶς ἐνοχλήσῃ. Εἶμαι μόνη οἱ ἄλλοι ἀπῆλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ δὲν θὰ ἐπανακάμψωσι πρὸ τῆς ἐσπέρας. Σεῖς δὲ μ' ἐρωτᾶτε τί συνέβη; Ἀγνοεῖτε λοιπὸν τὰ τρέχοντα;...

— Λοιπὸν τόση ἐδόθη σημασία εἰς μίαν παρεκτροπὴν μου;

— Δὲν πρόκειται περὶ τούτου... Ὁ πατήρ σας δὲν σὰς εἶπε τίποτε περὶ τῆς σκηνῆς τῆς πρωίας;

— Οὐδὲ λέξιν.

— Ἐπῆλθε ρῆξις ὀλοσχερῆς μεταξὺ τοῦ πατρός μου καὶ αὐτοῦ. Ἡ μήτηρ μου διατίθεται ὅτι ὁ πατήρ σας διὰ τοῦ τρόπου του προσέβαλε δεινῶς τὸν πατέρα μου. Καὶ ὁ πατήρ μου δὲ οὐδέποτε ὀργίσθη ὅσον τώρα. Διένεξις ἐπῆλθεν ἔτι καὶ μεταξὺ τῶν γονέων μου διὰ τοῦτο, οἵτινες δὲν θὰ φιλιωθῶσιν, ἐνόσῃ δὲν ἐπιτυχάνουσιν ὅ,τι κατ' ἀρχὰς ἐζήτησαν.

— Ἀλλὰ περὶ τίνος πρόκειται;

— Ὁ πατήρ σας ἠρνήθη νὰ πωλήσῃ πρὸς τὸν πατέρα μου τὰ ἐπὶ τοῦ λόφου ἐκείνου δένδρα, ὅπως οὗτος ἐπειτα τὰ ἐκρίζωσῃ, καθὸ παρεμποδίζοντα τὴν θέαν.

Ἐπισημασθεῖς ὁ Παῦλος μετὰ τινὰ στιγμὴν σκέψεως, εἶπεν:

— Ὡ! βεβαίως ὁ πατήρ μου δὲν θὰ ἐ-

διδε τὰ δένδρα ταῦτα οὐδενί, οὐδ' αὐτῷ τῷ Ἰψίστῳ, ἂν τῶ τὰ ἐζήτει!

Ἡ νεάνις ἔκλινε περιλύπως τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ εἶπεν:

— Ἀφοῦ οὕτως ἔχει, ἀγνοῶ ποῦ θὰ καταλήξῃ ἡ ὑπόθεσις. Εἶπατέ μοι, Παῦλε, ἐσκέφθητέ ποτε ὅτι θὰ ἐφθάνομεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο;

— Πῶς νὰ σκεφθῶ ποτε περὶ τοιοῦτου εἶδους διενέξεως, περικλειούσης τόσῃν ἀπαίτησιν ἀφ' ἑνὸς καὶ τόσῃν πεισμονῇ ἀφ' ἑτέρου!

— Ἐγὼ ὅμως δὲν σκέπτομαι διόλου περὶ τῆς διενέξεως ταύτης. Σκέπτομαι μόνον ὅτι κατόπιν αὐτῆς, δὲν θὰ δυνάμεθα πλέον νὰ βλέπωμεν ἀλλήλους.

Ὡς πάντες οἱ ὅμοιοι τῷ Παύλῳ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ αὐτὸς εὐκόλως διέκρινε τὸν ἀπομακρυσμένον καὶ ἀπέχοντα κίνδυνον, οὐχὶ ὁμοῦ καὶ τὸν ἐπιπροσέχοντα καὶ ἐπισπεύδοντα. Διὰ τοῦτο δὲν ἐσκέφθη μέχρι τοῦδε περὶ τοῦ τοιοῦτου κινδύνου. Οἱ λόγοι ὅμως τῆς Ἐμμας ἐπηύξησαν τὴν λύπην του.

— Ὡ! τοῦτο οὐδέποτε θὰ γίνῃ! ἐφώνησε μετὰ φωνῆς συγκλίνουσαν ἐμφανισούσης.

— Καὶ ὅμως τοῦτο συμβῆσεται αὔριον, ἴσως δὲ καὶ σήμερον. Ὁ πατήρ μου θὰ διακόψῃ τὰς μεθ' ὑμῶν σχέσεις του. Ἡ μήτηρ μου θὰ σᾶς διώξῃ ἐκ τῆς οἰκίας. Ἐμοὶ δὲ δὲν θὰ ἐπιτραπῇ πλέον νὰ σᾶς δμιλῶ.

— Καὶ νομίζετε ὅτι ἐγὼ θὰ τὸ ὑποπέρω τοῦτο;

Καὶ ταῦτα λέγων ἐτόξευσε πρὸς τὴν νεανίδα [βλέμμα πυρός, διόπερ αὕτη ἔνευσε κάτω τὸ βλέμμα καὶ εἶπεν:

— Ἀγνοῶ κἀγὼ ἂν θὰ δυνηθῶ νὰ τὸ ὑποπέρω!

Μόλις εἰποῦσα τὰς λέξεις ταύτας ἡ Ἐμμα, ἤσθάνθη ὅτι εἶπέ τι, ὅπερ δὲν ἐπόθει νὰ εἶπῃ, ἀλλ' ὅπερ δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ παρασιωπήσῃ. Ἐτρεμέν ὄλη! Ὁ τρόμος τῆς δ' οὗτος προήρ-

χετο μᾶλλον ἐκ τῆς δυσαρρεσκείας ὅτι ἐπροδόθη παρ' ἐκ γυναικείας δειλίας. Ὅπως παρ' ἂν ἡ ἐνδόμυχος τις φωνῇ τῇ ἔλεγεν ὅτι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἀποκαλύψῃ γλυκὸ ἀπόκρυφον, ὅπερ τοσάκις ἐθωπεύθη ὑπὸ τοῦ νεανίου. Ὁ χαρακτήρ τῆς Ἐμμας ἦτο ὅμοιος τῷ τῷ Φραγκίσκου—Παύλου, καὶ ἡ ἀνατροφή τῆς ὑπῆρξεν ἀπαράλλακτος ὡς ἡ ἐκείνου. Νεάνις ἐλαττωματικὴ, εὐερέθιστος ὡς ἡ μήτηρ τῆς, ἄστατος ὡς ὁ πατήρ τῆς, ἀδυνάτου χαρακτήρος ὡς ἡσαν ἀμφοτέροι οἱ γονεῖς τῆς, εἶχε σταλῆ εἰς παρνεναγωγεῖόν τι ἰδρυθὲν διὰ τὰς ἀνωτέρας τάξεως νεανίδας. Ἐστάλη δὲ εἰς τὸ σχολεῖον ἐκεῖνο ὅπως διορθωθῇ. Ἀφοῦ ἐπὶ 8 ὄλα ἔτη ἐφοίτησεν εἰς αὐτὸ, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν μὲ χροιάν τινα μορφώσεως, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν μ' ὄλα τὰ πρόσθεν ἐλαττώματα αὐτῆς. Τρία ἔτη ἐξοχικῆς διαμονῆς, καθ' ἃ οὐδέποτε συννητήθη μετὰ προσώπων τῆς τάξεως τῆς, ἤρκεσαν ὅπως τῇ ἀφέλωσι καὶ τὴν ἐξωτερικὴν ἐκείνην τῆς μορφώσεως χροιάν. Ἡ Ἐμμα δὲν ἤχθη ποτὲ πρὸ τοῦ μεγάλου κόσμου, λόγῳ ὅτι ἦτον εἰσέτι μικρά. Οἱ γονεῖς τῆς δὲν ἐσκέπτοντο ὅτι νεάνις δεκαεννέα μόλις ἔτων, μονήρης καὶ τὸν νοῦν αὐτῆς τρέφουσα διὰ μυθιστοριῶν, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ πρὸ τῆς ζωηρᾶς φαντασίας τῆς. Δὲν ἐσχέτισχον οὐδὲν ποτὲ μετ' ἀνδρῶν, ἀναλόγων πρὸς τὰ ἰνδάλματα τῆς ἑαυτῆς φαντασίας πρὶν ἢ ὁ χωρικὸς νεανίας συνάψῃ σχέσεις μετὰ τῆς οἰκογενείας τῆς ὡς μαθητῆς τοῦ πατρὸς τῆς. Ἐπὶ χρόνον μακρὸν ἐφέρστο πρὸς αὐτὸν ὡς ἀνωτέρα πρὸς ὑποδεέστερον. Ἀλλὰ τὸ ὕψος τοῦ νεανίου, ἡ κᾶπως καλλιτέρα ἀνατροφή του καὶ ἡ ὀλίγη του ἀνάπτυξις, εἰλκυσαν τὴν συμπάθειαν τῆς Ἐμμας. Εἰς τοῦτο συνέτεινε καὶ ἡ φυσιογνωμία τοῦ Παύλου, ἔχουσα τι τὸ ρομαντικόν, καὶ ἡ ἀνακάλυψις ὅτι αὕτη εἶχεν ἐμπειρίαν αὐτῷ ἐντύπωσιν τινα. Τὴν ἐντύπωσιν ταύτην ὑπώπτεισεν ἡ Ἐμμα, ἀλλ' ἀποδείξεων αὐτῆς τρανῶν ἐστρεφέτο, καθάσον ὁ

Φόργκ οὐδέποτε ἐτόλμησε νὰ ἐκφράσῃ οὐδὲ πρὸς ἑαυτὸν τοιοῦτον αἶσθημα. Ἡ κόρη τοῦ Βαρόνου ἐκόμπαζεν ἐπὶ τῇ νίκῃ τῆς καὶ ἐξήσκει αὐτοκρατορικὴν ἐπὶ τοῦ νεανίου ἐπιροήν, οὐτινος ἤρατο πλέον. Εἶχε δὲ ἐν ὄνειρον, ν' ἀφιερῶτῃ ἑαυτὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῆς τῷ υἱῷ τοῦ Φόργκ. Ὀνειρεύετο ὅτι οἱ γονεῖς τῆς θὰ συγκατετίθεντο εἰς τοῦτο, διότι τοῦτο θὰ ἦτο ἡ εὐτυχία τῆς. Ἐπὶ τέλους ἡ Ἐμμα ἐδημιούργει οὕτω πλήρες μυθιστόρημα.

Οἱ λόγοι τῆς Ἐμμας ἐνεποίησαν ἐκπληξιν τῷ νεανίᾳ. Ἐβλαβε τὴν χεῖρά τῆς καὶ δι' ὕψους τρυφεροῦ τῇ εἶπεν:

— Ἐμμα, οἱ λόγοι σας μὲ ἀναγκάζουσι νὰ πράξω τι χάριν ὑμῶν, διότι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἀπολέσω.

Ἡ νεάνις, συγκινηθεῖσα μεγάλως ἐκ τοιαύτης αὐταπαρνήσεως, τῷ ἔθλιψε τὴν χεῖρα.

— Εἰ δυνατόν, συμφιλιώσατε τοὺς γονεῖς μας. Ἰδίως ὅμως προσπαθήσατε νὰ κατευνάσσετε τὴν μητέρα μου. Τοῦτου κατορθουμένου, τὰ πάντα οἰκονομοῦνται.

— Ἀλλὰ πῶς; τί νὰ πράξω;...

— Τὸ ἀγνοῶ. Σεῖς δύνασθε νὰ τὸ εὑρῆτε.

— Ναι! ὀφείλω καὶ πρέπει νὰ τὸ πράξω! Τὸ εὑρον! Ἀφοῦ σεῖς τὸ ἐπιθυμεῖτε...

Καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ νεανίου ἠκτινοβόλησεν ἐκ θερμοῦ ἔρωτος. Ἡ Ἐμμα ἐζήτησε ν' ἀπομακρυνθῇ, διότι ἱκανῶς ἐγίνωσκε τὴν ἰδίαν ἀδυναμίαν.

— Καιρὸς ν' ἀποχωρισθῶμεν εἶπε. Ἐτόλμησα πλεῖστον ἴσως τοῦ δέοντος. Ἐναποτίθημι τὰς ἐλπίδας μου εἰς ὑμᾶς, Παῦλε. Καίρετε!

Ἄλλ' ὁ Φόργκ τῇ ἔθλιψεν ἰσχυρότερον τὴν χεῖρα καὶ εἶπε:

— Ὁλ' σᾶς ἐπανεῖδω πάλιν, δὲν ἔχει οὕτως, Ἐμμα;

— Τὸ ἐλπίζω.

— Μόνον τὸ ἐλπίζετε;

— Ναι, καθάπερ ἐλπίζει ἡ καρδιά ὅτι τῇ εἶναι προσφιλέστερον.

Ἡσθάνθη τότε ἡ νεάνις τὰ θερμὰ φιλήματα

τοῦ νεανίου ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς. Ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος ἠθέλησε νὰ τὴν ἐναγκαλισθῇ, ἀλλὰ βλέμμα αὐστηρὸν τῆς βαρωνίδος ἤρκεσε νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ νὰ παραιτηθῇ τῆς τοιαύτης ἰδέας, ἀφοῦ τῇ ἠσπάσθη τρυφερῶς τὴν χεῖρα καὶ αὔθις. Ἡ Ἐμμα ἔσπευσε πρὸς τὸ φρούριον.

Τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν εἶπεν ὁ Φόργκ τῷ υἱῷ του:

— Νὰ μείνης σήμερον εἰς τὸ κτήμα μας. Δὲν ἐπιθυμῶ πλέον νὰ μεταβῆς εἰς τὸ φρούριον. Τὸ διατὶ μὴ μ' ἐρωτήσης. Ἐχω τοὺς λόγους μου. (ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΛΟΓΙΟΙ.

(Μῦθος τοῦ Σολέρ.)

— Τὸν κόσμον ἀφίνω εἰς πάντα ὅσους θελήσῃ νὰ λάβῃ αὐτὸν, ἐφώνησεν ὁ Ζεὺς ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ Ὀλύμπου πρὸς τοὺς θνητούς. Παραχωρῶ αὐτὸν ὡς φέουδον εἰς τὴν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν μέχρι συντελείας τοῦ αἵωνος. Θνητοί, διανείματε αὐτὸν μεταξὺ σας!

Πάραυτα τοὺς λόγους τοῦτους διεδέχθη γενικὴ κίνησις, ἐξόρμησις, πρότασις χειρῶν, ταραχὴ γερόντων καὶ νέων. Ὁ χωρικὸς ἐδράξατο τοὺς καρπούς τῆς γῆς, ὁ εὐγενὴς ἄρμησεν εἰς τὸ δάσος πρὸς θήραν θηρίων, ὁ ἔμπορος ἐπλήρωσε τὰς ἀποθήκας του ἐμπορευμάτων, κύριός τις ἔστησε τὴν κατοικίαν του ἐπὶ λόφου εὐφόρου, σκιαζομένου ὑπὸ κληματίδων, ἡ ἀρχὴ δὲ, καταλαβοῦσα τὰς γεφύρας καὶ τὰς ὁδοὺς, ἐζήτει διόδους.

Ἡ διαίρεσις αὕτη τοῦ κόσμου εἶχε περατωθῇ, ὅπότεν αἰφνης ἐφθασεν ἑμὰς λογίαν. Οὐδὲν ὅμως ὑπῆρχε δι' αὐτούς. Ἐκαστον ἀντικείμενον εἶχε πλέον τὸν κύριόν του.

— Δυστυχεῖς ἡμεῖς! ἐφώνησαν οἱ λογίαι, ἡμεῖς λειπὸν, ὦ Ζεῦ, ἡμεῖς οἱ

πιστώτεροι τῶν υἱῶν σου θὰ λησμονηθῶμεν καὶ θ' ἀποκληρωθῶμεν;

Καὶ ἔρριφθησαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Διός.

— Εἶναι τὸ σφάλμα ἰδικόν σας, ὑπέλαβεν ὁ Ζεὺς. Ἀφοῦ τόσον ὠκνήσατε, τί πταίω ἐγώ; Ποῦ ἦσο σὺ, ποιητὰ, δταν οἱ ἄλλοι διεμοιράζοντο τὴν γῆν;

— Ἦμην πλησίον σου, ἀπήντησεν ὁ ποιητής. Τὸ βλέμμα μου ἐξηρτάτο ἀπὸ τοῦ προσώπου σου· τὸ οὖς μου ἐθέλετο ἀκροῦμενον τῆς ἁρμονίας τοῦ σύμπαντος. Συγχώρησον, Ζεῦ, τὸ πνεῦμα, ὅπερ, ἐπισκοτισθὲν ὑπὸ τῆς αἴγλης τοῦ φωτός σου, ἐλησμόνησε τὰ ἐπίγεια!

— Σὺ δὲ, κύρ ἀστρονόμω, ἠρώτησεν ὁ Ζεὺς, τί ἔπραττες;

— Ἠρίθμου τούς ἀστέρας, ἐνῶ ὁ γείτων μου ἠρίθμει τὰ χρήματα, ἅπερ ἔρριψες τοῖς θνητοῖς.

— Καὶ σὺ, γραμματικέ; ποῦ εἶχες τὸν νοῦν σου;

— Ἐγὼ ἀπήντησα σάκκον χρυσοῦ, ἀλλ' ἐνῶ ἐσκεπτόμην πῶς ἠδύνατό τις νὰ ἐκφρασθῆ κάλλιον, λέγων λαμβάνω τοῦτον, ἢ πέρνω τοῦτον, αἴφνης διερχόμενός τις τὸν ἔλαβε καὶ τὸν ἐπῆρε!

— Τί νὰ κάμω λοιπὸν τώρα; εἶπεν ὁ Ζεὺς. Τὸν κόσμον τὸν ἐχάρισα πλέον. Δὲν εἶναι ἰδικός μου..... Ἔ! ἂν θέλετε νὰ ζήσητε μετ' ἐμοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καλῶς νὰ ἔλθετε, κύριοί μου.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Τὸ χρηματιστήριον τοῦ Λονδίνου.— Τὸ χρηματιστήριον τοῦ Λονδίνου, ὅπερ οἱ Ἕλληες ὀνομάζουσι The Royal Exchange, φ' ὀδομήθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἐλισάβετ. Μετὰ 100 ἔτη

ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός ἐν γενικῇ τινι πυρκαϊᾷ ἐπισυμβάσῃ ἐν Λονδίῳ. Ἀνφοδομήθη ὁμως ἐκ νέου λαμπρότερον, αἱ δὲ δαπάναι πρὸς ἀνεγερσίν του ἀνήλθον εἰς 60,000 ἀγγλικὰς λίρας. Ἐν τῷ προαυλίῳ αὐτοῦ ὑπῆρχεν ὁ ἀνδρὶὰς Καρόλου τοῦ Β'. Βίς τὰ περιστάλια δ' αὐτοῦ ὑπῆρχον ἀνδριάντες ἄλλων τῆς Ἀγγλίας βασιλέων. Τὸ ρηθὲν προαύλιον εἶχε μῆκος 160 ποδῶν καὶ πλάτος 140.

Δύσκολον εἶναι νὰ δώσωμεν ἰδέαν τῶν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τοῦ Λονδίνου ἐνεργουμένων ἐργασιῶν. Ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Ροσίλδ ἔλεγε τῷ 1832 ὅτι «ἡ Ἀγγλία εἶναι ἡ Τράπεζα τῆς οἰκουμένης». Μόνος οὗτος ἐσυνήλιζε καθ' ἑβδομάδα ν' ἀγοράζῃ 80 ἕως 100 χιλιάδων λιρῶν συναλλάγματα, ἐκδιδόμενα δι' ἐμπορεύματα ἀποστελλόμενα μακρὰν τῆς Ἀγγλίας.

Τὸ ρηθὲν χρηματιστήριον ἐπυρπολήθη αὔθις κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1838. Οἱ Ἕλληες ὁμως δὲν ἀπώλεσαν καιρὸν, ἀλλ' ἀνήγειρον πάλιν αὐτὸ μεγαλοπρεπέστερον. Σήμερον εἶναι οἰκοδόμημα πρὸς περιγραφὴν τοῦ ὁποῦο ἀπαιτεῖται χρόνος καὶ χῶρος πολὺς.

Αἱ μάχαι τῶν Ἀθηνῶν.— Ἡ ἰταλικὴ ἐφημερίς «Popolo Romano» περιγράφει ὡς ἐξῆς τοὺς ἀγιοῦπαιδας τῶν Ἀθηνῶν, τοὺς παρ' ἡμῶν καλουμένους μάχαι, ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 10 φεβρουαρίου (ε. ε.).

«Οἱ gavroches οὗτοι τῶν Ἀθηνῶν ἀγνοεῖται πόθεν ἐξορμῶσι· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι καθ' ἑκάστην ἡμέραν περὶ τὸ λυκαυγὲς εὐρίσκονται πανταχοῦ ὅπου δύνανται νὰ κερδίωσι, σιληπνώνοντες ὑποδήματα, μεταφέροντες ἐδώδιμα, πωλοῦντες σιγαρόχαρτα καὶ ξυλοπυρίδας. Αἴρνης ἀλλάσσουσιν ἐπάγγελμα καὶ μεταβάλλονται εἰς ἐφημεροδωπάλας, (giornalai, καθάπερ καλοῦσιν αὐτοὺς ἐν Φλωρεντίᾳ)· περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν ἐξαφανίζονται εἰσδύοντες εἰς τοὺς οἰκίσκους των παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν ἢ τὸ Θησεῖον, (διότι παράδοξον εἶναι ὅτι πάντοτε ἢ τελευταία

τάξις τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν ἀγαπᾷ νὰ ζῆ παρὰ τὰ μνημεῖα τὰ ἀναπολοῦντα αὐτῇ τὴν ἀρχαίαν δόξαν) καὶ μετὰ λιτὸν γεῦμα, τί νομίζετε πρᾶττουσι; Μεταβαίνουσιν ἐπὶ τρεῖς ὥρας εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ ἂν ἦναι ἡμέρα σχολῆς, εἰσὶν ἱκανοὶ νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς πολιτικὴν συζήτησιν μεταξὺ των, σχολιάζοντες τὰς ἀγορεύσεις τοῦ Τρικοῦπη καὶ Κουμουνδούρου καὶ τελειόνοντες τὴν συζήτησιν διὰ καυχᾶ, δραττόμενοι ἀπὸ τῆς κόμης. Τὴν ἐσπέραν παρουσιάζονται αὐθις μετὰ τὸ ἐμπορικὸν των κιθῶτιον ἢ μετὰ ἐφημερίδας. Τοιοῦτοτρόπως διάγουσιν αἱ μάχαι κατὰ τὰς 16—18 ὥρας τῆς ἡμέρας. Ὁ ἀσυνολογῆσητε μετ' ἐμοῦ ὅτι ὅσοι καὶ ἂν εἶναι μοσχομάχαι οἱ ἀγιοῦπαιδες οὗτοι, εἶναι ὁμως πάντοτε μοσχομάχαι ρυθλοῦ κλασικοῦ.

Θαυμάσιον ὑγρὸν.— Ὁ κ. Κόρδιγκ, διάσημος χημικὸς τοῦ Γαλλικοῦ Ἰστιτούτου, ἐποίησε κατ' αὐτὰς λαμπρότατον πείραμα ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν μελῶν τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Ἐπρόκειτο περὶ νέας λαμπάδος καιούσης ὑγρὸν παράδοξον.

Ἡ λαμπὰς ἦτο ἐκ μετάλλου καὶ διετελεῖ καίουσα. Ὁ ἐφευρέτης κ. Κόρδιγκ λαμβάνει αὐτὴν καὶ τὴν ρίπτει χαμαί. Τὸ ὑγρὸν περιρραντίζει τὸ δάπεδον καὶ αἱ φλόγες περικυκλοῦσι τὸν ἐφευρέτην, διαδιδόμεναι ἐτι εἰς τὰ ἐνδύματα τῶν θεατῶν. Ὁ κ. Κόρδιγκ μένει ἀτάραχος, διότι ἡ φλόξ ἐκεῖνη δὲν καίει, μόνον φῶς παράγει.

Ὁ κ. Κόρδιγκ ἐμβάπτει τότε τὸ ρινομακτρὸν του εἰς τὸ ὑγρὸν, ὅπερ ἀνάπτει μεγαλοπρεπῶς ἀλλὰ μένει ἀθικτον. Ἐμβάπτει ἔπειτα τὸν πῖλόν του εἰς αὐτὸ, καὶ τὰς χεῖράς του. Αἱ χεῖρές του ἀνάπτουσιν, ἀλλὰ δὲν καίονται· φορεῖ τὸν ἀνημμένον πῖλόν του, ἀλλ' ἡ κεφαλὴ του οὐδὲν παθαίνει· περιπατεῖ δὲ ὁ κ. Κόρδιγκ ἐν μέσῳ τῶν θεατῶν ἀβλαβῆς καὶ περιστοιχούμενος ὑπὸ λαμπρᾶς αἴγλης.

Ἐρρίφθη ἡμίσεια λίτρα τοῦ ὑγροῦ τούτου ἐπὶ βάρβακος. Ἐξερράγη φλόξ ἐκπληκτικὴ, θάλασ-

σα πυρὸς ἐπὶ τοῦ βαμβακίνοιο ὄγκου, ἀλλ' ἔπειτα, σβεσθείσης αὐτῆς, ὁ βάρβακος ἔμεινεν ὠραῖος, καθαρὸς, λευκός.

Τί εἶναι λοιπὸν τὸ ὑγρὸν τοῦτο;

Εἶναι τὸ ἐλαφρότερον μέρος ὅπερ δύναται νὰ ἐξαχθῆ ἐξ ὀρυκτῶν ἐλαίων, εἰς δὲ ὁ ἐφευρέτης προσέθηκεν αἰθέρα τινὰ, ἢ ἄλλην οὐσίαν ὑγρὰν ἢς τὸ μυστήριον κατέχει αὐτὸς καὶ μόνος. Τὸ ὑγρὸν τοῦτο εἶναι καθ' ὑπερβολὴν πτητικόν. Βράζει δὲ εἰς 32 βαθμούς. Ἡ πτητικότης του αὐτῇ τῷ ἐπιτρέπει νὰ διαδίδῃ τὰς φλόγας του ταχύτατα καὶ τόσον ἐλαφρῶς, ὥστε αὐταὶ νὰ μὴ πυρπολῶσι τὰ ἀντικείμενα, διότι καταναλίσκουσι τόσον θερμότητα, ὥστε παρακωλύουσι τὴν διάδοσιν. Τὸ πῦρ τοῦτο ζῆ ὡς εἶπεν ἐξ αὐτοῦ.

Ἐψηλὴ σκόπιᾶ.— Πρόκειται νὰ ἀνεγερθῆ μετ' οὐ πολλῆς σκόπιᾶς ἐπὶ τῆς Αἴτνης χάριν ἀστρονομικῶν, μετεωρολογικῶν καὶ σεισμολογικῶν παρατηρήσεων. Τὸ μέρος ἐνθα ἀνεγερθῆσεται κεῖται εἰς ὕψος 9,652 ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· τὰς δαπάνας θέλει καταβάλλει ἐν μέρει μὲν ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις καὶ ἐν μέρει τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κατάνης.

Εἰς καπηλεῖον.— Δύο ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ ἐδείπνουν.

— Εἶδες τὸ πρόγραμμα τοῦ θεάτρου; λέγει ὁ εἷς.

— Ναί. «Ἡ Χίος δούλη».

— Ἀλλὰ τί ἐννοεῖς; Νά! ἡ δούλα ἢ χιώτισσα;

— Ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὴ ἢ παράστασις;

— Νά, ἡ δούλα μαλώνει μετὰ τὴν κυρὰν τῆς καὶ μετὰ τὸν ἀφεντικό της. Ὁ κάμουμε γέλοια ποῦ θὰ σκάσομε. Ὁ παραστήτης ὁ Λαζαρίδης καὶ ὁ Σπύρος ὁ Ταβουλάρης. Ἐσεῖς τί νόστιμα ποῦ θὰ εἶναι;

— Λοιπὸν νὰ πᾶμε,

— Βέβαια καὶ θὰ πᾶμε.

— Στὴν Πλατεῖα;

— Ἄ! ἐγὼ θὰ πάρω ὑπερῶν.

ΕΝ ΦΙΛΗΜΑ.

ὦ ! ἂν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀρέσκουν τόσον
Τὰ ἄσματα τῶν ποιητῶν τῆ τρυφερᾷ Μαρία,
Φύγε, πτωχόν μου φίλημα, καὶ πρὸς ἐκείνην σπεύτε
Καὶ στήθει εἰς τὴν κόμην τῆς μετὰ τὰ ξανθὰ μαλλία,

Τὰ κομψὰ μέλη τῆς ἰδοῦ κεκαλυμμένα ἔχει
Μὲ ὕψασμα λευκώτατον κοιμᾶται ἡ παρθένος,
Καὶ βλέπει εἰς τὸν ὕπνον τῆς τοῦ ποιητῆς, τὰς αὔρας,
Τὰ ἄστρα κατὰ τὴν ἀνοιξιν καὶ τ' ἄνθη· ἐπομένως

Πρόσεξον, φίλημα, καλῶς νὰ μὴν τὴν ἐξυπνήσης·
Τ' ὄναρ ἀνάγκη τῆς ψυχῆς ἀπόλυτος τυγχάνει
Τ' ὄναρ δὲν εἶναι ἔνοχον, κ' ἐνώπιον ἐκείνης
Τοῦ βίου τὴν ἀλήθειαν μοιραίως παριστάνει.

Μὴ τὴν ταράξεις, φίλημα ! Ἄλλ' ἐλαφρὸν ὡς λάμψι,
Τοῦ λογισμοῦ ταχύτερον καὶ δραστερὸν ὡς Ἴον,
Κ' ὡς ἤχος ἐξαγόμενος ἀπὸ κλειδοκυμβάλου,
Ἦχος γλυκὺς, ἁρμονικὸς, τὸν δρόμον διανύον

Ἄνωμον, ἀράτατον, ὦ φίλημά μου, σπεύσον
Καὶ θίξον τὴν ὠραίαν τῆς τὴν κόμην, εἴτα χῶρει
Ἄμέσως εἰς τὰ βλέφαρα τὰ θελκτικὰ ἐκεῖνα,
Καὶ εἴτα εἰς τ' ἀβρότητα τὰ χεῖλη τῆς προχώρει.

Βάδισον ἔπειτα ἔμπρὸς καὶ μετὰ ἀρχαίαν θέρμη,
Στῆς κόρης εἰσόδσον βαθὺ τὰς μάγους ἀρτηρίας,
Κ' ἐδῶ εἰς τῆς καρδίας τῆς σταμάτησον τὸ κέντρον...
Πρὸς σὲ νῦν ἀποτείνουμαι, καρδιά τῆς Μαρίας.

Ἐάν ποτε ἐν δάκρυον ἐπίσης ἐπιπλέον,
Μάθε, φιλιτάτη μου, αὐτὸ ὅτ' εἶν' ἐμὸν, καὶ εἶτι
Ὅτι οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ αὐτὸ τὰ ἐξαλείψῃ,
Οὔτε αὐτῇ, οὔτε καὶ σὺ, οὔτ' ὁ Θεὸς προσεῖτι.

Μάθε, καρδιά τρυφερᾷ, ὁ ἔρωσ ὅτ' εἶν' ἁρῶνος
Φυόμενος στὸ ἔρεβος κ' ἐν ἐξορίᾳ θάλλων.
Ἐνοχος ὅστις ἔδωκε θνητὸς τὸν ἔρωτά του
Καὶ εἴτα τὸν ἄλησμόνησε καὶ ζῆ δι' ἄλλην πάλλον.

Μόνον ἐκατ', ὦ φίλημα πτωχόν, θὰ κατορθώσης
Τοὺς πόθους σου ἀκόρεστα νὰ θρέψῃς μετὰ τὸ αἷμα,
Ὅπερ ταχὺ κοκλοφορεῖ κ' ἄγνων εἰς τὴν καρδίαν,
Θὰ εἶσαι τῆς καρδίας τῆς εἰς τὸ ἔξῃ τὸ θρέμμα.

Ὅταν ὁ ἄνεμος φρικτὰ μυκώμενος, ἢ τ' ἄσμα
Κορυδαλοῦ, ἢ τοῦ αἰλοῦ ποιμένος ἁρμονία
Τὴν κόρην ἐξυπνήσωσιν, ὦ φίλημά μου, τρέξε
Εἰς τοὺς γλυκεῖς τῆς ὀφθαλμοῦς. Εἰπέ δὲ τῇ Μαρίας :

— Ὁ ποιητὴς σου ὄναται εὐκόλως ν' ἀποιάνη,
Ἄλλὰ τὸ αἶσθημα αὐτοῦ οὐδὲν θὰ τὸ μαρᾶνη.
(Ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ).

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ προηγ. φυλλαδίῳ αἰνίγματος

Ἔρις - Ρίς.

Λύσις τοῦ Γρίφου

Ὁ Ρόσσης εἶναι ἠθοποιὸς μέγας.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὀλόκληρον μὴ εὐχου τὸ σῶμα σου νὰ κλείσω,
Ἀκέφαλον ἂν μείνω, ὦ ! τότε θὰ σ' ἐνδύσω.
Ἄλλ' ἐν τὴν κεφαλῇ μου τὴν νεάν μοι ἀλλάξῃ.
Ἐπάνω μου πολλάκις, ὦ ρήτωρ, θὰ φωνάξῃ.

ΓΡΙΦΟΣ.

Η

3 ν Μ δ

Προφήτης

αγαπ

ὄρος Θεσσαλίας.